

అంబుమత్రిక

308801 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్నపట్టణము 1916 నం. మే నెల 31 వ తేది బుధవారము } NO 51
నంపుటము. 3. } సభనామ సంవత్సరమైన శాఖమాస బహుళ అమావాస్య 30. } సంచిక 90

304 **కాటోల్ పాడరు**
నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మిలులు మున్నగు క్షమా-
జుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికెట్ 1-కి ౦.౦౨౦

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, వారదోలను
240 కట్టలుxల పెట్టె 1-కి ౦.12
మీరపోరకదాగములకు చీమలును వడకటిండ్లయందు క్షమా-
జుట్టించును, పుస్తకపేటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును.
పాటుపంజెట్టు:— ట్రి. వార ఆండుకో
1-11, స్ప్రింగ్ రుస్ప్రీస్, బార్బిటాక్, మదరాస్

బహుమతి

“లంకన్ స్వీసుపాకెట్టు గడియారము”

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీనుల కొరకు నిర్మించి యున్నాము. ఇది చూడటం కంటే ముఖ్యము నాడవలసి వున్నప్పుడు అనుభూతి దూరముగా కలిగి యుండునట్లు మైన పరిశోధనచేయబడి యున్నది. ఇది ఇంగ్లీషు మాదిరి గడియారము. అనేక గడియారములు విక్రయించితిమి. మా కంపెనీ పేరు ప్రఖ్యాతిపొందవలెనని మా 2-0-0 ఖరీదుగల మేలైన ఫౌంటెన్ పేనా ఇవా ముగా పంపించబడును. గడియారము ఫౌంటెన్ పేనాతో కలిపి రూ. 3-0-0. ఐ. పి. చార్జి 0-5-0 ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ చందాదారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ పత్రిక సెలవుగల తెలుపవలయును. ఐ. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇన్ ఫర్మేషన్, మదరాసు.

“ఆనంద” గొప్పమూల, తృప్తియగుచున్నది. శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము చదవము.

ఎట్లనఁ—“భారతం శాశ్వతం యోజనం” అన్నట్లు ఇదియే శతమనుట జగద్విదితము. శేషమార్గముగాను. శేష శతాంతములకంటె విధిమైనది. ఇది చాక్షుషాభివృద్ధి; సకలభాషా సర్వస్వము. రాజ్యోత్తముల యుగాంతివర్ధియును. యుగస్థలమహాత్మ్య విశేషములను, కృష్ణుని పరమసౌఖ్యవైభవములను వివరించును. ఇంతేగాక ముందు కృష్ణాభివృద్ధియును, ప్రకృతి నిర్మితదృశ్యములను, వ్యామిదృశ్య విశ్వములను ఆభర్ణ్యములను అన్నియు వివరించును. సాంబర్యముగా మోగిన వ్యాధియు మొదలగు పలువురు దర్శనములను గలవు. సమగ్ర తురుష్కముల స్వరూపములను దక్షిణామూలమున గలవు. ఇందరి యుగాంతివర్ధి ఇన్నియు యని చెప్పవలెను.

కాశ్యపపు చందాదారులకు తెలియజేయు సమాచారము

మొదటిసంపుట	ఆదికర్తయు	1-4-0
రెండవసంపుట	"	1-4-0
మూడవసంపుట	"	1-8-0
నాలుగవసంపుట	సభాపతియు	1-8-0
అయిదవ సంపుట	కాంతివర్ధియు (ప్రభుభద్రాగం)	1-4-0

ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

నర్వవిధములైన నొప్పులకు సంజీవిని.

మిగ్గుహమందు తప్పక ప్రతిదిన ముండవలసిన అంజనము అమృతాంజనము.

తలనొప్పి, కాళ్లనొప్పులు, కీళ్లనొప్పి, వాయువు నొప్పులు, దగ్గు, పడినెము, బెలుకులు, గాయములు, వంటిపోటు, తేలుకాటు, ఉబ్బులు, తిమ్మరలు, వాపులు, ఇవి యవి యననెల?

నకలవిధబాధలకు ఉపయోగమగు

అమృతాంజనము సిద్ధాంజనము

దేశారోగ్యమునకు భంగముకలిగించు అన్ని విధములగు నొప్పులకు మా అమృతాంజనము లోకప్రఖ్యాతమైన దివ్యాయుత మని లక్షల కొలది జనులు పొగడియున్నారు.

తెల 8 అణాలు మాత్రమే.

తేలుబాధను తొలగించుటకు నిరుపమానమైన దని నేటుగా చెప్పనక్కఱలేదు.

అమృతాంజనము

దివ్యాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు పరమాయుతము. శేనవేలు విక్రయము.

అమృతాంజనముయొక్క శ్రేష్ఠతనై నాగపురము వస్తుప్రదర్శనసంఘాత తరకము బహుమతిగా నీయబడినది.

అనేక గొప్పగొప్పవార్తచే నేలకొలది యోగ్యతాపత్రములను బొందినది అమృతాంజనము.

అమృతాంజనము డిపో వారి మందు లనేకములు గలవు.

కోరిన క్యేటలాగు సుచితముగ బంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫోరోస్ట్రా, పోస్టు బొంబాయి. } 6, తంబుశెట్టి వీధి, బార్బిటపుర, చెన్నపురి.

నరసపల్లి చన్నప్పస్వామి, బళ్లారి.

భరతవర్షాధికవృషస్థ

III

[భారతవర్షాధిక వృషస్థానికి మేము ప్రకటించుచున్న వ్యాజ్యములలో నిది మూడవది. దీనియందు లేఖనము రక్షణమున ఆయా దేశములకు కలిగిన లాభములను స్వేచ్ఛావర్తకామోదములను కలుగు నష్టములను కొన్ని తార్కాణములను చేర్చినచు వివరించిరి. జర్మనీ జపాను మున్నగుదేశము లైక్వ్యంతము లగుటకు వర్తక రక్షణావలంబకమే గాని వేరుకారణము కాదు. భారతవర్షాధికమునకు స్వేచ్ఛావర్తకమే లాభదాయక మనియు వర్తకరక్షణము అర్హమనియు మనయు విశేషశ్రమచేడి అధికాంశము పారంగతులగు లీస్టియనుచుకొనుట భారతవర్షాధిక స్థితిగతులను విమర్శించుచు వ్రాసిన గ్రంథమునందు సిద్ధాంతినిబట్టియున్నది. దీని సిద్ధాంతములను లేఖనము యొక్కయుక్తముగ ఖండించి యాక్షేపణలకు సమాధాన మిచ్చిరి.]

(పత్రికకు ప్రత్యేకము వ్రాయబడినది.)

స్వేచ్ఛవలని లాభములేమియైనను సరియేగాని వర్తక వ్యాపారములలో దొరతనమువారు జ్యోతియును కలిగించు కొనిన సహింపకపోవుట అనే ఒకదుర్మణ్యము నేడి ప్రాయశః కలిగియుండవచ్చును. దొరతనమువారు జ్యోతియును కలిగించు కొనక వర్తకమును స్వేచ్ఛావర్తకము పోషించియుండలేదు. కొంతకాలమునకు పాంపరాయమును వదలకుండు సుందరతనము కట్టుకల నియమమునండి ముగివుగా సోమరితనమునందు విచ్చ జనించును. "అప్పుడది రాజ్యాంగరీత్యా హానికరముగా పరిణమింపక మానదు." మనదేశమున సుఖము దిగువతి విస్తారము. వానిపై తగుమాత్రపుపన్ను వసూలు చేసినచో ప్రజలకు నైతమంత కష్టపరముగా తోచును. అటుల చేయుట మనకాభివృద్ధి కహమిత సహాయముగలుగుటే గాక, పన్ను అధికముగలుగుటలన భారము మిక్కిలిమై ప్రభువును తేలికములయొక్క భారమును గూడ కొంతవరకు తగ్గించి వారికి సహాయము చేయుగలుగుదుము. ఈమార్గము నవలంబించుటలన ప్రభువునకు కొంచెము తగులుబడి అధికము కాకపోదు. అయిన, దేశముయొక్క ఫలాత్పాదకశక్తి రాజుగారు హెచ్చి విక్రయము వృద్ధి గాంచక మానదు. ఈపన్ను తినిబుడారములయొక్క ఖరీదులను హెచ్చుచేయుటలందు ఎందులను ననగా, దేశమునందు వివిధయోగములకు కావలసిన రాశిని తీసికొనుగా 78,000,000 హెండ్రెడ్లకొట్టెల అనార పదార్థములను మనము వైదేశములకు సెగుమతి చేచుచున్నాము. అదియు నెగాక శేల వృగ సాయ వృత్తిలననే జీవయాత్ర నడపుచున్న. కూలివాండ్రు వలన తమకు ఉపయోగించుట చిన్న చిన్న విల్లరగిస్తువుల యందు దెవ్విధములైన మామూలును గలగ నేరవు.

మరియు రక్షణకన్న తలమాత్రములై నచో ఎవ్వరి వై విధింతుమో ఆనస్తువులయొక్క ఖరీదును హెచ్చిపజాల వని అనుభవమువలన స్పష్టముగా తేలుచున్నది.

"వర్తకాధారణముగా దేశమునందు దుర్బిత్తియగుచు న్నదియు లేదా ఉత్పత్తిచేయుటకు వీలైన వస్తు వైసయెడల వర్తకమును తగుమాత్రమై ఆటంకరము గానివైసయెడల ఫలాత్పాదక శక్తి విభిన్నమై నొందించుటయు ముత్తమువైసి అనేకమందికి అనస్తువునే తియూర చేయుటలందు విచ్చ జనింప జేసి పోటీని ప్రభువుచేయుట, పాదేశములయొక్క గుత్తలను సరింపుచేయుటలకు కాక కొన్ని సందర్భముల, పన్ను విధింపబడిన వస్తువుల యొక్క ఖరీదు వైతియు తగ్గునగు రాజ్యాంగతంత్రమునందు దొక సిద్ధాంతముగా మనము గ్రహించ వచ్చును."

ఆనస్తువుదేశమునందు దుర్బిత్తి యగునది కాకపోయినను, దేశమునందు దుర్బిత్తిచేయుటకు వలనవదనిని యైనను, దానిపై విధింపబడినపన్ను త్వాదికములయందు ఆపదార్థమును ఉత్పత్తి చేయుటకు ఆటంకరమగునది హెచ్చయిన పక్షమున ఆపన్ను మాత్రము కనువుయొక్క ఖరీదును అధికము చేయును.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోను యూరపుఖం దమునందును గూడ వర్తకపన్ను విధింపబడిన తరువాతి ఆనస్తువులయొక్క ఖరీదును హెచ్చుగుటకు బహు అనేకసందర్భముల తత్కరమూడ నయినది.

మెక్సికో వర్తకపన్ను విధింపబడిన పిదప సదా ఉపయోగములలో నున్న పదనొకండు వస్తువులయొక్క ధరలు పూర్వముకన్న తగ్గినది 26 అక్టోబరు 1891 సంవత్సరపు "అమెరికన్ ఇన్వాయిసు ఆక్టి" యొక్క 43వీ ప్రకటించినది.

"మన దురదృష్టవశమున వర్తకాధారణముగా బ్రిటిషు ప్రజలకు స్వేచ్ఛావర్తకామోదములన అనారమైన లాభము కలుగుననేడి సుప్రార్థవిశ్వాసమునకును ఆంగ్లేయరాజ్యనీతికిని ఇండియాదేశముయొక్క యాశీయుల ప్రధానముగా నెంచబడుచున్నది.

అనల్లంపుమైన రక్షణ మూనియేకదా, నేటిబ్రిటిషు కళావాణిజ్యములయందు ప్రపంచమునం దెల్ల దేశములలోను పోయియున్నామందుటకు అన్నిదేశములకంటె ముందు మూలభవమును విశేషముగా జాగ్రత్తపర్చి ఇతరదేశములకు పెట్టుబడి పెట్టగలుగుటకును వీలవడినది. 1846 సంవత్సరమున స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించుటకు పూర్వము ప్రపంచము నందలి మార్కెట్టులన్నియు నింగ్లాండుయొక్క స్వాధీనము ండినవి. ఇంతియకాక తనబొగును ఇనుము సంబంధముయ నవియు శతసంబంధమైనవియునగు కళలయందు సఖండితమైన రక్షణముని వృద్ధిచేసి దలచుటేగాక ఆకళల యందు పూర్వముగా గుత్తకూడ సంపాదించ గలిగినది.

దేశాధిపతిదేశమున ఇంగ్లాండు దేశముకట్టియే స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించిన దేశమై యున్నది. కళావాణి జ్యములయందు నింగ్లాండుకు గల పోటీధాన్యము గానురాను తగ్గుచున్నదనుమాట ఎల్లవరకు విదితమే మూలభవమును సర్వదేశములకు మొదట పెట్టుబడి పెట్టి దగుటచేత, అందులన వచ్చెడు అధికమగు వృద్ధిలననే అధికసంపద సమభిమించుచున్నది.

బ్రిటిషు అధినిదేశము (ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, న్యూ జిలాండు) వైతియు రక్షణ నవలంబించి వృద్ధి జెందుచున్నది.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములయందు రక్షణ పన్ను విధింపబడిన కాలములయందు కలిమి హెచ్చగుటయు, వారిని తీసికొనెపు డెల్ల వర్తకము తీసింపుటయు దుఃఖము హెచ్చగుటయు తలసింపుచు వచ్చినది.

గత సంబంధవత్సరములలోను ఇంగ్లాండునందు ప్రత్యక్షముగ విధింపబడిన పన్ను రెండింటి అధికమగుటయే గాక ఏదేని అనిమితముగ వృద్ధి యగుచున్నది. 1870-88 సం॥ ఉధృత ఇంగ్లాండునందు నూటి కిరదడికాకు గూడ రాష్ట్రముల చొప్పున పన్నుయొక్క రేటు (వర్షయింపబడినంతకు) హెచ్చయినది. ఈ కాలముననే అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములయందు నూటికి పదవంతున పన్ను తగ్గినది. మెక్సికోనీ గారు నొక్కిరగకానింబిరి.

స్వేచ్ఛావర్తకామోదములన సంభవించిడి నష్టముల నుండి జర్మనుదేశము బిస్మార్క్ ప్రభువుయొక్క దీర్ఘ దిద్ది త్యములనను. రాజ్యాంగ తంత్రపుతలనను రక్షింపబడినది.

"స్వేచ్ఛావర్తకము లాభకారియగునని ఘనమైన న మృత్యును గలవారమై మేముకర్తము మాత్ర మెల్లప్పుడు దగపడుట కంగీకరించము. ఇతర దేశములయొక్క దిగుమతులను స్వేచ్ఛగా మాదేశమునకు రాయబుటలననే మాదేశము, పరగాష్ట్రములయందు వారి వాంఛ వీరుటకే గాక, ఉండి గా ఉత్పత్తి చేయ బడుచున్న వస్తువుల కెల్ల బా వారయి మేము విశేష కష్ట పోవుచున్నాము అటుల సాగనియ్యటలననే మా దేశముయొక్క కళాభివృద్ధికి అడ్డుకలిగెను. ఆర్థికవిషయముల మేము జలియములను కాక పోవుటకుగూడ ఈ దృష్టియే కారణమని నానమ్ముకము. కొంత కాలమువరకు వైదేశముల వారికి నున పన్ను చక్రియల యందు చోటికొనెద ఆప్తుజేసి మన జర్మను కర్మకారులకు, అన్యదేశములచే కొల్ల గొనబడుచున్న మన జర్మనుమార్కెట్టును జాగ్రత్త పెట్టుట విధియై యున్నది. కాత్రుములందలి కేలల నూత్రిములనే పరమావధియని నమ్మి వారికి పోయియున్నది నియమింపబడుకాను; నే నెప్పుడును అనుభవమునే శరణ్యముగ గొని రాజ్యనీతియందు మాన్వ లాసరించువాడను రక్షణ నవలంబించియున్న దేశము లైక్వ్యంతము లగు ముగుటయు, స్వేచ్ఛావర్తకము నామోదించిన దేశముల పోయియుగా తీసింపుచుండుటయు నేను కండ్లార జూచుచున్నాను. సునతనసొంచిన ఇంగ్లాండుదేశము వైతియు కలియముగా రక్షణవిన్నముల పొడమాపుచున్నది. అలతి కాలముననే ఇంగ్లాండు తన స్వంత మార్కెట్టునయిన, తన స్వాధీనము ండుమకొనుటకు

గాను, రక్షణ నే నవలంబించును. వర్తకమును తగ్గించుట కలన మన ముత్తమమునకు నామూల యగుచున్నామని నా యభిప్రాయము. రక్షణ నవలంబించివార మగుటచే మనము ఆచారమైన నష్టము ననుభవించుచున్నాము. కొలదికాలములో రూపరీతిచేసేమో అనినూడ నాను తోచెడిది."

బిస్మార్క్ ప్రభువుయొక్క సమన్వయ మాదేశముల కున నామోదించబడినది. జర్మనుదేశము రక్షణ నవలంబించినది. ఇపు డాదేశమంత విక్వ్యంతమై యున్నదో మనము మాయచునే యున్నాము.

వర్తకమునకు స్వేచ్ఛ మూడరలెనియు గవర్నమెంటువా రెవ్విధమైన జ్యోత్యమును కలిగించుకొన గూడదనియు ప్రిబుల నాదముచేసిన ఏడముస్కిన్సు రాజ్యతంత్రమును వైతియు "వర రాష్ట్రముల యంత్రకళలను 'మన' దేశమునకు దిగువతి కాని చ్చితిమేని స్వదేశమునందలి కళలకు పోయితి; నష్టముకలుగు ననియును వారిలో కొన్ని పూర్తిగ నశించుననియును నూచించి యున్నాను."

Wealth of Nations Book IV, Chapter II.

అన్యదేశము లేనియే తనదేశమునందలివరకుల నచ్చటి కెరుమతిచేయుటకు సౌకర్యములేకుండుట విస్తారము వర్తక పన్నులను విధించెనేని ఆదేశములవై వారికి సమతుల్యులగు పన్నులను వేయవచ్చునని మిల్లు గారును స్పష్టముగాను అభిప్రాయ పడిరి.

ఇండియాదేశముయొక్క కళావాణిజ్యముల విజృంభింప జేసి దేశమును పకలైక్వ్యములందులమనట్లు చేయుటకు మార్గములకాపుయ 1905 సం॥ జరగిన ప్రధమ ఇండియా కళాసభయందు పర్ గిల్బర్టుమోరెస్సు కె. సి. ఐ. ఇ గారు "ఇండియాదేశమును వైదేశములనుండియే గాక ఇంగ్లాండు నుండి వైతియు రక్షణ ఆరణ్యకము" వాక్కుచ్చిారు.

గత సంబంధవత్సరముల కిందటివరకు మేను ప్రతిష్టయు లేని జపానుదేశ మిప్పు డెంత యాస్పత్యదశయు దొన్నదో మనమిప్పుడు కండ్లార జూచుచునే యున్నాము. ప్రపంచముందలి గొప్పరాజ్యములలో నొకటిగా కోట్లెల్లుచున్నది. ఈ ప్రకృతివృద్ధికి ప్రిబులకారణము రక్షణనవలంబించుటలన దేశము యొక్క ఫలాత్పాదకశక్తి యభివృద్ధి గాంచుటలన కలిగినదియే. ఏదేశమున కర్మప్రిబుల్యము గలగునో ఏదేశము నవ్వకలా పోవుత్రాగించి లక్ష్మీకాలవాలయగునో అట్టి దేశము నవలదేశములలను గౌరవ మర్యాదలం జెందుచుండును. ఏదేశమునకలావిజృంభణముందో, ఏదేశముందలి ప్రజలకుమకు గావలసిన సర్వ విస్తృతమువాయుములకు పరదేశముల వాకించవలసినదన్నచో, ఆదేశమున దుర్బిత్తిచేత మూర్తిభవించి నిరంకు కాధికారముగ నేలుచుండును. కొంతకాలమునకు నాదేశము నామూత్రాశిస్త ముగుట సంభించుట చోద్యముగాదు. కాని మన దేశవాణిజ్యవ్యాపారము లభివృద్ధి గాంచుటకు రక్షణత్వాలంబకమే మనకు శరణ్యము. ఇదియే దక్కయరి చేతు పోవు గానించును.

శలివెల ఆంధ్ర భారతీనిలయును:—గోదావరి జిల్లా రాజు నోలు తాలూకా శలివెల గ్రామముందలి ఆంధ్రభాషాతీయపక్షమున 16 వ లేడిని ఉమాకావ్య లింగేశ్వర స్వామి దేవాలయమున జరిగిన సోదభయంత ములాది మార్గ వారాయణ శాస్త్రులవారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిని గురించి యుపన్యసించిరి. తద్వారావాసులగు కూడించుచి సూర్యవామయగూర్తి గారు భారతీనిలయునుకొక పేజీవీరవాగ బహుమతి చేసిరి.

గన్నవరము తాలూకా శేలగ్రామంలో నీటి ఇబ్బంది:—కృష్ణా జిల్లా గన్నవరము తాలూకా శే. గ్రామ గ్రామములో 1200 గృహములు కలవు. జనసంఖ్య 6 వేలు. గ్రామ మధ్యమున శ్యానవాటిక గలదు. దాని చావునకున్న చెరువులో వతువులు త్రాచుటకై నను నీరు లేదు. ఆనయై మారుమూల కాలువలకు. కాలువ కట్టి చేయుటలన నీరులేదు. కాలువలో గుంటును తగ్గింపి. గుంటలోని నీర గ్రామస్థులందరికి చాలదు. బిందెనునీరు పట్టుకొని రెండవ బిందెనునీరు యూరు వరకును జరులక్కడ పడి యుడవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్లు జరులు నీరు లేక నానా తిప్పలు పడిపోవుచున్నాను. రాత్రిం గవల్ల గుంటవద్ద కనిపెట్టుకొని యున్న న బిందెనిండుట చచ్చదము. నీటికై మనస్ఫూర్తి ఇన్ని తిప్పలు పడవలసియుండగ నోవలెని వతువులమాట చెప్పనక్కర లేదు. గ్రామస్థులు, జాతీయలకని, చెయనాటకులకని, తోలుబొమ్మలకని, బోలెడు సొమ్ము ఖర్చు చేయుచురే కాని, గ్రామ సమీపమునకున్న చెరువును తగ్గింపి బాగుచే యుటకు పోయిమొట్టెను. గ్రామవాసులు నలుగురు కలిసి, చెరువును తగ్గించుకొనిన గారి నీటి ఇబ్బంది తీరదని ఆక్కడి స్థితిగతులను స్వయముగ జూచింవా కొకరు మాపేర వ్రాయుచున్నాను.

హైందవ్రలు - సాంగ్రామిక సేవ.

అదనంతరము శ్రీకాశీయాని పత్రికా సంపాదకులు బేన
గుప్తజుల శ్రీమంచుపతిరావు పంతులుగారు ప్రతినిధులు ప్రేక్ష
కుల పక్షమున ఆహ్వానసంఘమువారికి సభలు జరుపుదముగా
పాటుపడిన పిల్లల ముగ్ధి అంజనేయుల గారికి స్వచ్ఛిక సేవా
శాలలు నులు ఏ. బామయ్యార్జి శ్రీశ్రీ గారికి వారి
సహాయకులు ఉపసేవాలా శాలలు నులు, స్వచ్ఛిక
సేవకు, అభ్యుదయ కౌండ వేంకటప్పయ్య గారికి
వందలమూల సమర్పించిరి. పిల్లలమగ్ధి అంజనేయులుగారు,

అభ్యుదయం న హా కార్యములు ముగింపునకు చేర్చుచు
సంఘము చేరువలసిన కార్యముల వివరించి, ముగించి.

[illegible]

విషయానుక్రమణిక.

వృత్తాంతలేఖలు	2
భారతదేశాధిక కృత్యం	8
కృతసాహిత్యము	4
హైందవము-సాంప్రదామిక సేవ	5
వృధానానానము	
ప్రజాసమావేశములు-అధికార ప్రేక్షకులు	6
లిట్టు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
తేలిక తంత్రీవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11, 12
గంజాముందుల దీర్ఘము సంఘసంఘటన సభ	13, 14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 31-వ తేది

బుధవారము

ప్రజాసమావేశములు-
అధికార ప్రేక్షకులు.

దేశీయమహాసభ మొదలు మండలసమావేశములు ఉపమండల సమావేశములు మున్నగునన్ని సమావేశములను జరుగు సమయములలో ఆయా ప్రాంతములలో మన చక్రవర్తిగారి ప్రాతినిధ్యమును పూరిన అధికారులు ఆసమావేశములకు విజయముచేసి ప్రజలు జరుపు కార్యక్రమమును పోషించుచుండటం ఇటీవల కొంతవరకు ఆచారమై నది సమావేశములకు జవాబుగారైన ప్రజాధికారులు అట్టి ప్రభుత్వాధికారులను సశరవముగా నాహ్వానించుటయు వానిని ఆహ్వానము సంగీకరించి పాల్గొనుటయు జరుగుచు వచ్చుచున్నది. రాజధాని పర్వకులు, లెట్టి పోటుగపర్వకులు, కమిషనరులు కలెక్టరులు, సబ్ కలెక్టరులు, ఇతర శాఖల అధికారులు ఎందరెందరో మన సమావేశములకు ఈరీతిని సహాగమును కనుబరచుచున్నారు. మొదట మొదట కొందర కొందర యభిప్రాయమున నియోచారము అనుబిత్తుగా దోచినను నూతన దృష్టిపథ సిద్ధాంత మర్పడినతరువాత, మొప్పట్టుకొనుట మనవని యనియు ఆమొరను విరుట వారివనియనియు, పేదప ఆయాసందర్భములను బట్టి విధియు లొనర్చుట ఎల్లరకు డైమండ్ ముదము సంగీకృతమైన మీదట ఈ యాచారమునకు న్యతీతకాభిప్రాయము లట్టె ప్రకటితములు కాలేదు. చక్కగా జరుగునెడల సమాచారమువలన సేవ్యులను సేమియు నసంతృప్తి పడవలసినవని లేదు. ఆహూతులైన అధికారులు విషయవిమర్శచేయు ప్రతినిధిగణములోనివారు కాదు. వారి సమ్మతిగాని అసమ్మతిగాని అచ్చట గణనీయముకాదు. సమావేశపు అభిప్రాయములుగాని ఆదిర్చములుగాని నాటి బంధించుట లేదు. పరస్పర శారవాక్యము పిచ్చేయుటయు, ఎంత యభిప్రాయ భేదమున్నను సక్రమముగా న్యాయవిరోధము కాకుండ ప్రజలు సంగతులు విశదపరచినంతకాలము వారికి భావస్వాతంత్ర్య వాక్యాస్వాతంత్ర్యములను సహోద్యమమున లేమి సాన్నిధ్యముచేత ప్రకటిం

చుటయు వాదార్థము. ఇంతవరకు హైందవసమావేశములకుపిచ్చేసిన అధికారులందరును ఈధర్మమును సరేపేసినారనుటకు సందియములేదు. ఏకవర్షముగాదు దేశీయమహాసభ వారిని జూచిగాని రాష్ట్రీయ సమావేశమువారిని చూచికాని ఏమి, మీరు నన్నాహ్వానించి ఆయుధశాసనమును నాయెగుట విమర్శించుచున్నారే వత్రికా స్వాతంత్ర్య విరోధ శాసనమును ఖండించుచున్నారే యని అలిగిపోయినదిలేదు. ఏకలక్ష్మరు గారును స్వపరిపాలనను గురించి ముచ్చటించుచున్నారే వాలంటీరులను గోరుచున్నారే యని కోపించుకొనినదియు లేదు. కాని నేటి కొక కొత్త విధానమును గంజాము సబ్ కలెక్టరుగారు పెట్టాచుట విచారకరము. వారు గంజాము మండల సమావేశాధికారులచే నాహూతులయి సమావేశమున కేతెంచిరి. అచ్చట స్వాయంత్రీయ వత్రిక జూచిన విషయమై యోతీర్ధానము చేయబడి యెను. ఆతీర్ధానస్వభావ విట్టిది యుచు చచ్చి నిజముగా ప్రజలము అయినను ఆసమావేశము వారెంతవలెతో ప్రవర్తించినారో చూపుట కా తీర్ధానపు భాషాంతరీకరణము నీక్రింద నిచ్చుచున్నారము

జనరంజకమైన న్యాయాదియ వత్రిక పూర్వ ధరావత్తున చెల్లించవలసినది కారణము లేకుండు ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించి యుండుట విచారముతో వివరింప వచ్చును. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపు వాక్యాస్వాతంత్ర్యము పోతానాపరమగుగాక యుండు వత్రికా విరోధ కావ్యపు సూత్రములను ఉదారముగాను సాహజురీతోను విమోచించుట గాక యనియు ఈ సభవాద మేమియున్నది.

ప్రజలకష్టమును తెలుపుకొనుటకు ఇంతకంటెను సమర్థతభాష యుండునని మే మొచజాలము. ఇదియే సబుకలెక్టరు వెల్లుగారికి గిట్టలేదు. మండలసభలో మండలమునకు సంబంధించిన వరకే విషయములు విమర్శించునని తెలంచి తామహ్వానమును సంగీరించి రనియు సమావేశమునాగు రాజకీయవిషయములను జూచుటకును ప్రభుత్వమువారిచర్య నభిక్షేపించుటకును ప్రారంభించినందున తా ముచ్చట మండలాలనియు చెప్పి లేచిపోయెరట! ఈచర్య నూకు విక్రీలి చిత్రిప్రవర్తనముగా కన్పించుచున్నది. ఈయారు చిత్రతరములుగా దోచుచున్నవి. సబ్ కలెక్టరుగారికి మండలసమావేశము లనగా నేమియో తెలియకుండుట సంతాపకరము. ఇటీవల మండలసభలో సర్వహైందవ విషయములు తగ్గినబడుచు వచ్చినవి గాని కొంతకాలముక్రిందివరకును మండలసభలో సన్నయు నించుమీరుగా సర్వ హైందవ విషయములే యై యుండివి. మండలవిషయములను హెచ్చించిన మాత్రముచేత మండలసమావేశములు సర్వహైందవసమస్యలను మానివేయు నని యనుకొనుటకు నెవ్వరికిని సభకారములేదు. హైందవభూమిలోని ప్రత్యేకస్వత్తులుగా మండలములును ముఖ్యహైందవసమస్యలపై అభిప్రాయము లియ్యక మానజాలవు. వెల్లుగారికి యోగ్యతాపతము నియ్యజూచిన మద్రాసు ప్రెముప్రతిక యిచ్చిన వార్తను ననుసరించియే వెల్లుగారు సమావేశము వారిని రాజకీయవిషయము లాలోచించుచున్నారని యభిక్షేపించుట తెలియుచున్నది. ఇది ఎల్లర

కును చిరునగవు పుట్టించుచుండె యున్నది. రాజకీయ విషయములు చర్చింపని యెడల వెల్లుగారే సమావేశ కార్య నిర్వాహకులు కావచ్చునే! వారు సమావేశాన్ని ప్రేక్షకులుగా నెందు కాహ్వానింప బడుదురు! వారి ప్రేక్షకత్వముచే సమావేశమున కెక్కువశరవము కలిగిన దను నభిప్రాయ మేల ఏర్పడియుండును. ఈమాత్రము ఆలోచింపజాలని యట్టియు ఈషణ్ణాత్రము సహనము వహింపజాలని యట్టియు వారు సబ్ కలెక్టరుపని నెట్లు నిర్వహించుచున్నారో మేమెరుగము. అంతేకాక సబ్ కలెక్టరు కదిపి గౌరవముచే సమావేశమునకుబోయి తామువమండలాధికారులను బిగువున అనాదిగా జరుగు కార్యక్రమమును బహిరంగముగా నభిక్షేపింప జూచుట వీరి పదవీధర్మమునకు విరోధము. ఇష్టము లేకున్న లేచి నడువవలసి యుండె. ప్రజాసమావేశము లిది చేయవలయు నిది చేయరాని సదుపుట వీరిపనిగాదు. ఇది ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను ననవసరముగా చెనకుట యగుచున్నది ప్రభుత్వాధికారు లే రితిని ప్రవర్తించునెడల సమావేశములకు వీరి నాహ్వానించుట మానివేయ నైన మానివేయవలసి వచ్చును. సమావేశములను కలెక్టరు కచ్చేరీల నైనను చేసివేయవలయును. రౌడవది ప్రజ జరుగ నీయదు. ప్రభుత్వమువారు నైనను ఈ ఇరువదియవ శతాబ్దమున తలపెట్టరు. మొదటిదిసంభవించుటయు కోరలేగినది కాదు. పాలితపాలకుల పరస్పరవిశ్వాసము హెచ్చుట మాని ఆములకముగా లేనిపోని యను మానములు పెరుగవచ్చును. కావున ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారులకు తగినట్లు సదుచు కొనవలసినదని యుత్తరువులు పంపుదు రని నమ్ముచున్నాము.

రుష్యాకు యాత్ర

రుష్యాకు మన స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఛార్జ్ కుగారిని వ్యాపార సంబంధ విచారణ కర్తగా పంపడంపెట్టి విషయమునందు ఇదివరలో కొంత యావోళన జరుగుట మాచదువగు తెగుగు దగు. నేటి దినమునకు ఆవిషయము కొంతవరకు కుదుటబడిన దని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నాము. మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాదియా (హైందవ) వ్యాపారసంఘము వారికి తమ యభిప్రాయములను తెలుపుచు ప్రత్యేక మొక యుత్తరమును వ్రాసినారు. తా మిదివిషయ పరిష్కారమునకు చేయబడియ్యము సరిగదట! ఛార్జ్ కుగారితోనూడ హైదవప్రతినిధుల పంపజూమట చెప్పలేదట! పంపయిండు ప్రతినిధులసంఖ్య అనధికారులనుండి తమకు గలుగు ప్రోత్సాహముపై నాధారపడి యుండునట! అనధికార ప్రతినిధులు స్వవిషయములకు స్వంతము కచ్చులు పెట్టుకొని పోవువారును దొరకవలయునట! ఈ ఆర్థిక పరిస్థితులకు లోబడి ప్రభుత్వమువారు ఇంకను ప్రతినిధులను చేర్చి పంపుటకు సిద్ధముగా నుండురట. హైందవ వ్యాపార సంఘమువారు సిఫార్సుచేయు నట్టి పేరును గాని పేళ్లనుగాని తా మాలోచించి నిర్ణయింప గలరట! ఈ యుత్తరువు మొదటి యుత్తరువుపై వ్యాఖ్యానముగా ప్రభుత్వాధికారులు ప్రకటింప జూచినారు. ప్రాయితరువుపై వ్యాఖ్యానమా ఇది యనుట సంతయమే గాని ఆ యుత్తరుపై నిం వ్యాఖ్యాన మైనను కొత్త యుత్తరువే యైనను ప్రభుత్వమువారి దృష్టిపథ

మీ విషయమున మూలిన దనుటకు సంజేహము లేదు. ప్రజల కంతర్ధ్వనిని ప్రభుత్వాధికారులు మన్నించివారనుటకును అనుమానము లేదు. ఒక్క ప్రతినిధిని మాత్రమే కాక యొక్కరికంటె నెక్కువ గూడ పంప తలపెట్టినా మని ప్రకటించుట ప్రభుత్వమువారి యాదార్యమును సూచించుచున్నది. ఇట్టి విశాల దృష్టిని ఈ సందర్భమున కనుబరచిన ప్రభుత్వాధికారులు ప్రశంసనీయులు. ప్రజలును ప్రభుత్వమువారికి ఇందులకై కృతజ్ఞతా బద్ధులై యుండు రనుటకు సంశయము లేదు. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమునే ప్రజావాక్యమునకు నితరవిషయములలోను కనుపరచురు గాక యని విశ్వసించు చున్నాము. ప్రభుత్వము వారి స్వాయద్దృష్టికి మేము సంతసించువారమేయైనను పై ఉత్తరపునా మాకు దోచిన కొన్ని సంశయములను మాత్రము జయటపెట్టక తప్పదు. కొంతగా సభ్యులకు రూ 7500 లు కర్పణ నని వ్రాసినారు. అనధికార సభ్యులు స్వంత విషయములకు గాను స్వయముగా వ్యయపెట్టుకొన నలయు ననినారు. ప్రభుత్వమువారి య్యవలయకొనిన మొత్త మెంత? అనధికార సంఘములు ఇయ్యవలసిన మొత్త మెంత? ఇది గాగా ఇంకను సభ్యులు స్వంతము వ్యయములు పెట్టుకొనవలసి యుండురా? ఇన్ని త్రిప్పడులతో నీ ప్రతినిధులను బంతు నేర్పరుచుట మౌకంతి సరికనుగు నేర్పాటుగా గన్నివలెదు. ఆగ్ల వ్యాపార సంఘము వారిచ్చిన ద్రవ్యము తమ ప్రతినిధుల యిచ్చినారా? ఛార్జీకు గాకి చాలాజీతమును ఇతరసభ్యులకు నియ్యబడు వ్యయములు మాత్రమే ఇయ్యబడునా? ఇతరులు స్వంతముగా కర్పణపెట్టు కొనవలసినట్లు నియమింపబడిన భాగమును కూడ ఛార్జీకు గారి విషయమున ప్రభుత్వము వారే భరింతురా? అనధికారులను గూడ సహాయము చేయవలసినదని కోరునక్కడు, లాభమేమియు రాదని ప్రజలనుమానపడు విషయమున ప్రజల ద్రవ్యమును ప్రభుత్వము వారు కర్పణపెట్ట దలంచినప్పుడు, ఈ సంగతు లన్నియును స్పష్టముగా ప్రకటించుట ఉచిత నిర్ణయమునకు సహకారి కాగలడు. ఎంతదూరము ప్రభుత్వాధికారుల యర్థమును గ్రహించజూచినను మాకిప్పటికిని ఈ రుప్యా యాత్రవలన నెక్కువయవయోగము ఉదనియే తోచుచున్నది మన మేయే వస్తువుల నెగుమతి చేయగలమో కొంచె మిడుమించుగా రుప్యా యు ఆయావస్తువులనే ఎగుమతిచేయగలదు మన మేయే వస్తువులను దిగుమతి చేసికొనుచున్నామో రుప్యా యు ఆయావస్తువులనే దిగుమతి చేసికొనవల్లసి యున్నది. ఏ రెండు దేశములకుగాని వ్యాపారబంధములు నెచ్చు కావలయు ననినయెడల ఇట్టి వరిస్థితులు వశికరావు. మనము పెంచునట్టియు సిద్ధముచేయునట్టియు వస్తువులు వారి కవసరములుగా నుండవలెను. లేదా వారు పెంచునట్టియు సిద్ధముచేయునట్టియు వస్తువులు మన కవసరములుగా నుండవలెను. లేదా రెండు దేశములలో నొక్కదేశము లోకముయొక్క వ్యాపారమును నడుపునయె యుండే రెండవదేశములోని యుత్పత్తులను తాను తీసికొని లోకమునకు పంచిపెట్టు శక్తి కలదిగా నైన నుండవలెను మొదటి రెండు షరతులును ఇండియా రుప్యాల సంబంధమున నిజముగావనుట ఇదివరకే నిరూపించినాము. మూడవ షరతున గర్భితమైన శారవమునకు మనము నోచికొనియుండలేదు. రుప్యా వారంతకంటెను తక్కువ నోచికొనినారు అందుచేత నేటి ఛార్జీకుగారి రుప్యా యాత్ర, వారిలో గూడ ఒక్కయెరోపియను ప్రతినిధియే పోనిండు, అయిరోపి

యను హైందవ ప్రతినిధులు సమానముగానే పోనిండు, హైందవ ప్రతినిధులే యెక్కువగా పోనిండు ఉపయోగకరము కాబాలదనియే మాకు దృఢతరముగా దోచుచున్నది. ఈ విషయమును మన ప్రభుత్వమువారు మరియొక వ్యాయ మాలో దింతురు గాకయనియు ప్రతినిధులను బంపుటకు నిశ్చయించుకొందురేని సూక్ష్మతర విషయములతో గూడ తాము దలపెట్టిన కార్యక్రమమును ప్రకటించి ప్రజలవిమర్శకు వ్యవధి యిత్తురు గాక యనియు నమ్ముచున్నాము.

రుప్యావారి యాశలు

రుప్యా విశేషాంగతులై సోజంక్ గాన మొన్నటిదిన ముచేసిన ప్రసంగము బ్రటిషు సామ్రాజ్యమున కంతటికిని చిత్తకాంతినిచ్చుచదిగానున్నది. రుప్యావారికి దక్షిణదిక్కున నున్న ద్రమార్కం కార్మికముగా వీరకుటుము స్థాపనాతి భూములతో కలుప వరివాడుట ఏకత్వము ననుభూతులము జరిగినయెడల రుప్యావారి యాశ తృప్తిపొందుట! ప్రాథమభూమిపై రుప్యా ఆశపెట్టుకొని యుండినది జూదయండిన బెదరుపోతుల కీ యుపభాగము కాంతినిచ్చుచు గాక మని యెదురుమాడవలసి యున్నది. హాయిందవభూమి యెప్పుడును ఇట్టి భయములకు లోబడునా లేదు కొందఱుంగూల హాయిందవభూమి వరివాల వాధి కాంతిను నూరించుటకు బెంగపడి అంతసరముగా నీడే కలుపబడి నున్నాయని మంచి 35 ఏండ్లలో క్షయము కట్టిపంపుటకు చేసినారు. మన భూమి కి నునంత యే నీ యొక్క క్షయమే మ్రొంగి నే యే నట్లొనర్చినారు. ఈ క్షయమంతయును తలంపని పలంపుగ నీ మహా సంగ్రామ సమయమున ఫలవంత మయినదని యొకానొకరు చెప్పిమాట నిజము కావచ్చును గాని నేడు సంగ్రామము కలుచునని మాత్రమే ఈ క్షయము చేయబడలేదు గావున దీనిని బట్టి దుడుగుయని మా రాజనీతిజ్ఞులు ఖండించిన ఖండన మంతయు నేటికిని నిజముగానే యున్నది. ఈ మహా సంగ్రామమున తర మీ వ్యయముండుట ను బట్టిదండుగే యగును. అంతలో ను రుప్యాను ఆంగ్లభూమికిని ఇంతసభ్యులు ముడిపడినపు రుప్యా రాజనీతిజ్ఞులు తమయాశలను స్పష్టముగా వివరించు నిప్పుడు మన నెప్పుడును భూత్వమున్నాయన్న సంఖ్యలుండ వన వర ముండదు. హైందవులకు నైతిక శిక్షణ నియ్యదలంచిన యెడల మన నెప్పుడును బూర్తిగా తగ్గించవచ్చును. ఈ శిక్షణాధిక నిష్ఠయును లాభస్యమైనను రుప్యావారి మైత్రిచే మన నైతికవ్యయములు తప్పక తగ్గవలసి యుండును. ఏ విధముగా తగ్గింపవచ్చుననుటకు మన ప్రభుత్వాధికారులు ఆలోచించిపెట్టుకొని యుద్ధానంతరము ఆయుధానికి తెత్తురు గాకయని నమ్ముచున్నాము.

ఫార్మసెంటు జారి గెజెటు

జాను 3 వ తేదీ జార్జి వర్తకర్తగారి పుట్టుకదినమునకు వలన ఆదినమున కొరతనపుక చేసేటకు నెలవీయ వలసినదని గవర్నరు గా రాజ్ఘాటించిరి.

మదరాసు ఎక్సెంపెంటు జరంజు ఆఫీసులో నూత్రం డెంటుగానున్న ఎస్. నేతు రామఅయ్యులు గారు ఏప్రిలు మొదటి తేదీనుండి యి ఫిఫ్తమాస్ డెంటు గా నియమింపబడినటుల రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించుచున్నాడు.

బల్లారి ఆఫీసులు కమిషనరు సి. బి. లింగయ్య వల్ గారు నెలపులోన్న సందన వ్యాపారమున (వైదరక వాడింగు గారు నియమింపబడిరి.

తిరువత్తూరు నంబూడ కృష్ణస్వామిఅయ్యులు ఆంగ్లపు నికాఖట్టెయిం జల్లా నివాసియునారు తదనినుండి డెప్యూటీ కలెక్టరు వద్దంబో నిమిమింపబడిరి.

అయ్యలగారికి నెల్లూరు జరంజు మ్యూటీ యియ్యబడినది. నెల్లూరు జరంజు మ్యూటీనుండి అయ్యల రామాచారాచార్యుగారు నెల్లూరు జరంజు మ్యూటీనుండి నెల్లూరు మ్యూటీకి వేయబడిరి.

మదరాసు గవర్నరుగారు జి. సి. లీచ్ గారిని చెన్నపురి రాజధాని నుండలి మైన్సు(గవల) ఇవ స్పెక్టరుగా నియమించిరి.

నెల్లూరు ఎక్సెక్యూటివు ఇంజనీరుగారికి జాను 6 వ తేదీ నుండి 37 దినములు నెలవీయబడినది.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ్:— నేటిదినము 7 గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

కాలమానస్థితి:— నేటిదినము అధికోష్ణము 90.6 డిగ్రీలు. అధికోష్ణము 88.0 డిగ్రీలు.

ప్రయోగములు:— నిన్నటి సాయంకాలము శ్యా యమ్మారీ సి. వి. కుమారస్వామి కౌన్సిల్యారు గాన ఉదక మండలమునకు బయలుదేరిరి.

ఆంగ్లో యిండియను పటాలము:— మిరటనుం దలి 7-6 హుస్సాయిలతో కలియుటకొరకు 7 గురు సైనికులు నిన్నటిదినమున బయలుదేరిరి.

చెన్నపురి జంతుబాధా నివారక సంఘము:— సంఘనిధినిమిత్తము రావుసాహెబు సి. కల్లూరశెట్టియారు గారు రూ 800 ల విరాళము నొసగిరి.

భారతీయ తంత్రసంఘము:— సంఘమువారి కిర సాంకర్షికనభ జాను 2-6 తేదీ కుక్రవారమువాడు రాత్రి 8-90 గంటలకు ఎగ్జూక్యూ "హైదరాబాద్ జరుగును.

చెన్నపురి మహావిక వ్యాధి:— మే 27 వ తేదీతో సంకముకు కారణముతో చెన్నపురియందు మహావిక వ్యాధి సోకినవారు 23 రు, మృతిపొందినవారు 12 రు.

ప్రజాముల గాచాడి సందులకు బహు మానము:— దొరతనపు వైద్యుడు మాంచేరు థావను గారి నేన కుడు నూకాయ అనువాడు యజమాని గృహమున రూ 2000 ల విలక్షణలగల పవహరింపగా నదికు పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసెను. పోలీసువాళ్లు తన్ను కట్టుకొనెదరను భయమున ఆనేన కు దొక నూతితో దమికి ఆత్మహత్య చేసికొన బ్రయత్నించెను. పోలీసులు పోలీసు హౌస్ కనస్టేబులు వానుజేదనాముడు వెంటనే నూతిలో దమికి వారి ప్యాణముల పంరక్షించెను. ఆమకృతమునకు సంకేసింది అధికారులు వానుజేదనాయనకు బం గానుతోదా బహుమతిచేసిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— కిందటి 15 శోభాలలో నీక్రింద నుదాహరించినటుల అన్నదానములు చేయబడినవి పునఃప్రకటనగాను గోవలదానుగాన 800 కి; ఎ. వజ్రుభనుందర యదలియారు గారు 100 కి; సి. ఎస్. శ్రీనివాసన్ చెట్టిగారు 100 కి; జి. సభాపతి యదలియారు గారు 100 కి; ఆమిహసీను జనమల్, ఆర్. వి. వందరాజు అచెట్టి, ముంద్రో సంకర్షణచెట్టి, వి. వార్ధాసాంధిగయ్యులు, ఎ. నుబ్బిమ్మయ్య మొదలియారు, వాడ చెల్వపిళ్లచెట్టి, విజయ వగరము, రాజా గోపాలరాజు గారు ఒక్కొక్కరు 50 కి మం దికి; కృష్ణారావు, వి. అంబద్వార్యు గారు 25 కి మందికి; అన్నదానముచేసిరి. ఈ అన్నదానములుగాక విజ్ఞోయూ మహాగార్జీ పుట్టుకదినమునకు 100 కి; కునూరు మీనాక్షఅయ్యులు భావకార్థ సందర్భమున 500 కి అన్నదానము చేయబడినది.

స్వామిస్థాన వార్తలు.

ఎగ్జూక్యూ పోలీసుకోర్టు.

ఎల్. ఎ. కోమయేడు గారు.
31-5-16.

దొరతనపు జాతియయ్యవారు:— సారసాంధి యను నదికు దొరతనమువారి సర్వీ ఆఫీసులో జాతియయ్యుల తీరు పని చేయుచుండెదవాడు ఈనెల 29 వ తేదీని పం ముగించిన పిమ్మట నెలవీడికి పోవునపుడు రూ 50 ల విలక్షణల అడ్డపు యక్కల తీసికొనిపోవుచుండెను. అంత పోలీసువారు వానిని పట్టుకొనిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వేసువించించి నేరము నిరపరది ముద్రాయికి మూడుమాసములు కఠింశిక్ష విధించిరి.

జార్జి టౌను పోలీసుకోర్టు
నారాయణ మెననుగారు.

డాక్టరుగారికి జరిమానా విధించబడుట:— ఏప్రిలు 24 వ తేదీని ట్రాన్సుమండిలో ఇద్దరుకులీలు తిట్టుకొనుచుండ గా డాక్టరు రాబర్టుసన్ గారు ట్రాన్సుమండి కండక్టరువారి నవతలకు పంపివేయ మని చెప్పటము, కండక్టరులకునేను సందులకు డాక్టరుగారు కండక్టరుల చేతికెత్తయితో గొట్టె ననియు వాగిసి యుంటిమి.

శ్యామధికారి దినమునకే సంతయు విచ్చించి డాక్టరుగారిపై నేరము స్థాపించి రాబోవు కుక్రవారమున జరిమాన విధించెదని చెప్పెను.

బరోపామహా సం గ్రామము

తెంటినో యుద్ధము రెండవ వ్యవస్థ యారంభమగుట

జనరలు హేగుగారు తెలియకరచిన యంశములు — ఇండియనుల స్థాపించుట

అంగ్లేయుల విజయము — జర్మనీయుల విశేష నష్టములు

జర్మనీలో ఆహారపదార్థముల కట్టపు — బంగారాదుల వ్యవసాయము ధ్వంసమగుట.

విల్సనుగారి ప్రమాదకర వచనములు — ట్రెయిన్సుపత్రిక యనన్మతి.

ఇంగ్లాండు

చిరుదయలు.

అండను మే 30:—52 వీక్స్ పటాలములోని క్రెస్టాన్ జ. ఆర్. బంటు ఆంధ్రానికి జి. ఎస్. జి. చిరుదయను, క్రెస్టాన్ ఎఫ్. ఎచ్. కేజ్, ఎచ్. ఎఫ్. మార్క్, రెస్టి నెంటు ఎచ్. ఫ్లైస్, రెండవ రెస్టి నెంటు పి. ఎఫ్. రెస్టి, ఎచ్. జి. ఇంగ్లీస్, గార్లకు మిలిటరీ క్రాసులను ఇవ్వబడిన వని గతెటలో ప్రకటించబడినది.

చార్లెస్ మెంటునభ

అండను మే 31:— చార్లెస్ మెంటునభ జూన్ 20వ తేది వరకు విరమింప బడును.

ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపు.

అండను మే 29:—నూటికి 5 పాసులు వడ్డీగల ఎక్స్ డెక్సు ప్రతిముల సందర్భమున, సాధారణముగ ఇంగ్లాండు దేశమున నవసంవత్సరమున ఆదాయపు పన్నునుండి మినహాయింపబడినదను సవరణమున ఆర్థిక బిల్లున నుపసాదింతునని మెంట్జు గారు ప్రజలనభిప్రాయ తెలియజేసెను.

సాతావులు దాడులు — శ్రీరాజుగారు దర్శించుట.

అండను మే 31:— శ్రీరాజు సాతావుల దాడులకు వెళ్లి బీజుల వెళ్లుటకును, సైనికులను సంతోషపరచుటకును చేయబడిన ఏర్పాటులను పరిశోధించి.

బోస్నియా విషమస్థితి.

ఆంగ్లేయులభావ మధిక్షేపంబగుట

అండను మే 29:—బోస్నియా విషమస్థితియందు ఆంగ్లేయుల భావములు భావమున జర్మనీయుల యితేపించిరి. ఆయా ట్రేడింగ్ కంపెనీల విశేష గాఢములను బట్టిక ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించెను. ట్రెంటో గ్రామ మన దౌరతము మాకున్న వైరమును వ్యతిరేకము ప్రతియంశమున ట్రెంటో గ్రామలోని వాయువాదుల కడకును యుద్ధమున ఈ జవాబున విశేషకరింప బడినది. 1909 నుండి ట్రెంటో 29 వ తేదిని ఎవ్వరైనా గ్రామ రాజ్యపాత్ర ప్రాసిన యుద్ధమునది యంశములందు పొందు పరుపబడినది. "సానుమనై సర్వములకు ఆర్థికసహాయముల సోపనమున రెస్టివారి యన్నముల తోడ్పడెదమిదిమన స్పష్ట పరచితిమి. కాని యుద్ధమునాటికి పాసగింపము. ఎలవన విషయము స్పష్టము. యుద్ధమేపాసగిన యూరోపునందలి చాలభాగ మందు పాస్వాక తప్పదు." అని ఎవ్వరైనా గ్రామ వాగినియండి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల రంగము

సేనాని ప్రకటించిన యంశములు

అండను మే 29:—పశ్చిమరంగమున తా మాధిపత్యము ను కపించిన నాటకమున జరిపిన యుద్ధమున హేగ్ గారు 19 వ తేదిని తేల్చారు. పశ్చిమ రంగమున, ఈ యుద్ధమున (ఫ్రాన్సు రాష్ట్రమున) హైందవులూసర్వ సేనానియడబడినది. ఫ్రాన్సు దేశపు శిరోస్థిని ఈ సైనికులకు నూతనమైయిస్తుంది. యుద్ధ కార్యములు కూడ విరిగి కొల్లతైయిస్తుంది. అయినప్పటికిని హైందవుల సైనికులు విశేష ప్రయత్నసాహసములతో నొకసంకల్పమున పోరాడిరి. వీరిని ఫ్రాన్సునుండి రప్పించుట హేగు గారికి సంభావమునూర్చును. గాని ఎప్పుడు నున్నను ఈ సైనికులు ఫ్రాన్సునుండి వెళ్లు వర్తింబో అట్లు వర్తింప గలరని జనరలుగారికి ప్రాగ్ధ విశ్వాసము కలదు. వెళ్లునయెద్దనుండు పరామనేనకు విరామము గలిగింప పరామ

రంగమునందలి చాలభాగమున జనరలుగారు రాక్రమించిరి. మిత్రముల నుపేక్షించిన సహాయ మిత్రమాత్రమే అధిని వేశన సైనికులు ఇంగ్లాండు దేశమున క్రొత్తగ నూర్చబడిన సయినకులు రాబట్టి పరామరంగమునందలి యాభాగమును దీసి కొన వీలుకలిగింది. శత్రుసేన అత్యాచారములై యుండుటచేతను, నున సైనికులు ఉదారభావాలై యుండుటచేతను ఈ కార్యము నెలవడింది.

పరామనేలు వెళ్లునయెద్ద నొసర్వ కార్యములు (ఫ్రాన్సు రాష్ట్రము) పొందియుండిన భూత కనుగుణములై మిత్ర మందలివానికి కడుసహకారములై యున్నవి. జర్మనీయులు చాల మంది సైనికుల గోలపోయి గోలపోయి వెంటిగాని ఇంతుకు తగ్గ లాభమేమియు వారికి కలుగలేదు. జర్మనీ కండ్కములను ముట్టడించుటయందు ఆంగ్లేయ సైనికులు ఉత్సాహమున, విరామ ములేని మందుగని యుద్ధమున, ట్రెయినింగు పాతకాలల సేర్ప చుచుట మున్నగువాటిని జనరలుగారు విధులముగ వివరించిరి. విమానదళములు కొనియాడదగినట్లు వర్తింబడినవి. శిరోస్థిని తిగి చాల వ్యతిరేకముగ సంకుటలను శత్రువిమానములు బయలుపెడల సాహసించి యెక్కువ అట్టి సమయమున గూడ మన ప్రేమానికులు బోయి క్రడేశములను శోధించు చుండిరి. శత్రు ఫిరంగులనుండి బాల్లులు వెడలుచుండినను భూమికి కడు సమీపమున నుండొక మన విమానములు తిరుగుచుండెడివి. కాని శత్రు విమానము లిట్లు సాహసించుటయెక్కువ. భోకరు విమానములు రాగని వేరు విమానములకు సహాయముగ కొన్ని విమానముల సంపదలని యుండెను. ఇంతులన వేరువని ఆభ్యంతరము లేక యెక్కువ తిర జరుగు చుండెడిది. పరిపాలకు లకలంబించిరి: విధానములు చాల పొందిక నుండి వ్యధావ్యయము లేకయున్నవి. ఫ్రెంచిగారి సభివారింబుచు ఫ్రెంచి గారొసర్వ భూకార్యములు వారికింద సేన యొక్కవారము మెప్పుకొందురని జనరలు హేగు గారు తేల్చుకుని వాగిరి.

డొంగ్లను హేగు గారి రిపోర్టు

అండను మే 29:— సర్ డొంగ్లను హేగు గారి రిట్లు ప్రకటించిరి. టిలెగ్రాఫ్ లు అగ్రాములకు వదులుచున్న వారి కొన్ని స్థానముల యందున్న శత్రుఫిరంగిదళము గత 24 గంటలలోను చాల తీవ్రతతో చరించెను. లూనుయెద్దనుండు సహాయ సేనలవై మారంగములై విన్న ఉదయముననే ఫిరంగులు గాల్పుట ప్రారంభించిరి. పగలంతయు శత్రు సైన్యములు విరామము లేక పోయి యుద్ధ స్థానముల నన్నిటివై విన్నఫిరంగుల బాణచేసినవి. ఎక్కువ భాగమున వరిసములను తీవ్రముగ ఫిరంగుల తీవ్రబాల్లలకు పరియ్యవని కొన్నిచోట్ల మేము ప్రత్యుత్తరమిచ్చి శత్రువిజృంభణము నణగింపితిమి. లూను ప్రదేశమున మారత్తుల సానముల కావల విశోధనము మందుగనులతోవివరించి మేమెట్టి శ్రీకోరులకు సామీప్యమున ఆంగ్లసంక్షేమముండు రీతిప్రాంతుయెద్ద ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. కాని యుద్ధమున ప్రమాదకరముగ నుండలేదు. జిల్లిలెక్ నుండి హూజ్ బరకు నుండు రంగములై విన్న ఎల్వరుడింగ్ పరిసరమునను అగ్నిగోళములు వేయబడినవి. హూజ్ బరకు తీరమున మాఫిరంగిదళములు కండ్కపుగోడకు వరులగొట్టి ముఫిరంగియందు స్థానములను వాశన మొనరించినవి. శత్రుఫిరంగుల సెరువును మాఫిరంగులు శత్రువుల కపారనష్టములు కలిగించినవి. గత 24 గంటలలోను పదాతిదళ యుద్ధము జరుగలేదు. విమానములూత్రము చాల యధికమగు పోరాటమును జరిపి విజయముల నొసినవి. జర్మనీవారి విమానము లంతగా కానరాలేదు.

ఫ్రెంచివారి రిపోర్టు.

పారిసు మే 30:— గతరాత్రున వరానువారిట్లు ప్రకటించిరి:— మూడునది ఎడమభాగమున జర్మనీయులు ఫి

రంగుల తీవ్రముగ గాల్పి యునరికమున, ఆవోకోరు కూమి యగుటకు వదులునందు మాతాల్గున భృతకు ద్వితీయవంతులను రెండుసార్లు ముట్టడించిరి. రెండుసార్లును ఓడింబడి విశేష నష్టముల నందిరి. 304 గుట్టల పశ్చిమభాగమున, గుంపుగూడిన శత్రుసేనలు చెదరగొట్టబడినవి. మాల్కోము కూమియగుటకు నెలను శత్రు సైన్యములు ముట్టుల దాకినవి. మేము వానోడించితిమి. ఇటు జర్మను సైన్యములు మా కండ్కములతో కొంత భాగము వాక్రమించుకొనినవి. డోమాంటునకు తూర్పునను పశ్చిమమునను తీవ్రముగ ఫిరంగిదళ యుద్ధకార్యములు నడచినవి.

రుస్స

రవ్యను సేనలు

వెట్టో గ్రామ మే 30:— 1917 సంవత్సరమున సేనలలో చేరవలసినవారు సేనలో చేరుచుండిరి

కాక్సును యుద్ధము

పీటర్ గ్రామ మే 30:— రవ్యవా రెట్లు ప్రకటించుచున్నది:— రావెండ్రు ప్రాంతమునందు యుద్ధము జరుగుచున్నది. మన సామగ్రిని మోసికొని పోవుచున్న బండ్లకు శత్రుయొకటి అడ్డుండగా, వారిని చెదర గొట్టితిమి

ఇటలీ

ఆస్ట్రియనుల ముట్టడి- ఆటాక పరుపబడుట.

అండను మే 30:—ఆస్ట్రియనులను ఆస్ట్రియావారి ముట్టడి కార్యములు ఆటంకపరుపబడినవి ఎడయాగ్ ప్రదేశ మధ్యభాగమున మాత్రము వీరి తీవ్రతయ జగలేదు. ఇటు వారుదినములు అతిపట్టుదలతో 10 కిలోమీటర్ల రంగమున ఆస్ట్రియను సేనల ముట్టడి సలిపినవి. ముహూ 4 వేల పటాలము తీరంగమున పోరి అధికనష్టముల నందినవి. ట్రెంటికో పోరాటముయొక్క మొదటిభాగము ముగిసినదనియు, రెండవభాగము ప్రారంభమగుచున్నదనియు చాలమంది ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. రంగమునందలిటలు ఇటలీవారి సయోగ కంట్టు బలపరుపబడినవి. ఈ యంశములు రోమునగరమున నుండి తింతివార్తల మూలమున తెలియకచ్చినవి

ఇటలీరంగము.

ఆస్ట్రియావారి ముట్టడి.

రోము మే 30:—ఇటలీవా రెట్లు ప్రకటించుచున్నది:— ఎడిజీ ఆగ్నాలోయల మధ్యనున్న స్థానములకు శిని వారమురాత్రి ఆదివారము ఉదయము ఆస్ట్రియావారు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. వారి ముట్టడులు భగ్గునుచును వచ్చెను. పాసివా— ఆస్టికో ప్రాంతమునందు తీవ్రముగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. పాసివాకు దక్షిణముననున్న మనస్థానములను యెదిరించినప్పుడు తీవ్రముగ పోరాడి చాలనష్టము కలిగించి శత్రువులను వెనుకకు గొట్టితిమి. ఆసియా గోపితభూమి మిది స్థానములందు మనకు స్థిరపడుచున్నాము. ఇకడ్లనుండి ఫిరంగులను వేసిన యెడల గుండ్లు ఆసియా గో ప్రదేశమునందు వదును. రెండు ఫిరంగిదళములు శత్రువుల ముంట్టి మోకైడ్ల ముట్టడినకొనక వారిని తీవ్రముగ యెదిరించి వెనుకకు గొట్టి వారిని రక్షించితిమి. సర్వజ లోయలో కొంచెముగ, పోరుజరుగుచున్నది. కెక్కిన ప్రాంతములందు ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసువారికి ఋణము.

క్రొత్తహామి కావలసినట్లు.

అండను మే 30:— "కారీడు ఇటాలియాపత్రిక ఏథెన్సువిలేఖకు డిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. గ్రీసువారు ఋణముకొరకు ఒక బ్యాంకు సంఘమువారి వ్యవహారము తీర్చుచు, కావల్సిన కనుబాగు ఎరువుల విరువుల తక్కువ ఇండికు హామి ఇచ్చి: బల్గేయా, జర్మనీవారి కోరిక ననుసరించు కావల్సిన గ్రీసు గాని పదలిపెట్ట వలసినదని. కావున బ్యాంకుసంఘమువారు కొత్త హామిని కొనుచున్నాడు. ఆఫ్ఫెనోరకునో లేదో తెలియజున్నది.

బల్గరు సేనలు ముందుకుపోవుట

ఏథెన్సు మే 29:—బల్గేరియను ద్రోగోటిక, స్పాట్వా నొలను గూడ వాక్రమించుకొని కరలవైకి పోవుచున్నవని తెలియకచ్చినది.

మెసపోటమియా

మెసపోటమియా యుద్ధము.

ఆంగ్ల-కన్యక సేనలు కలియుట.

లండను మే 20:— పీటర్ బుగ్గెన్ బాగ్ దేవార్త కచ్చి నది:— మెసపోటమియాలో రవ్వను, ఆంగ్ల సేనలు కలిసి కొనుగోయకుని పులకుండు కలిసికొనినవి. కక్షిణమున నన్ను లోడు బాగుండలేదు. అక్కడ ఇరుజేతముల సేనలు కలిసికొనినవి. ఆంగ్ల సేనలలో కావత్తులైరులు కలిసికొనిరి. ఇట్లు వాగులనతిసి రవ్వ ఆక్రమణ సాహసించినన్ని ఆంగ్ల సేనలో కలిసికొనినది. ఏవారిని వచ్చింది, ఆంగ్లేయులకు తెలిసి నప్పుడు నిర్భాంతర్యము, వాగు వాగు దక్కరా యని వెదవి నిందిరి

అమెరికా

విల్మింగ్టన్ యుద్ధము

వాషింగ్టన్ మే 29:—ప్రస్తుత యుద్ధములో సరిగ్గా చేయవలయునని విల్మింగ్టన్ ప్రజల తీర్మానమున్నట్లు వారి యుద్ధమును బట్టి మొదటనుగురుతుకొనిరిగాని అదివర కాదు వారేదయ్యోకొన్ని మూలనూత్రియలను గురించి చెప్పిరి. కాని తేరేమియు లేదని యి తనవారి నలుగురు అనుకొను చున్నారు. యుద్ధానంతరము లోకకక్షాత్మమై సంఘమునేర్ప రచుటకు అమెరికావారుకూడ సాహాయ్యము చేయుచునని వారు చెప్పి చాటలను బట్టి యర్థమును చూపిరి.

మరణము

జేము ఎన్ హిల్లు

లండను మే 30:— ఇరువదారుల యజమానియై, అమెరికా దేశమునను అగు హిల్లు గారు మరణించిరి.

జర్మనీ

జర్మనీరాష్ట్రమున ఆహారపదార్థములు

లండను మే 30:—జర్మనీలో ప్రజల కొరతబడుచుం దిన ఆహార పదార్థములను కొత్త దీక్షలు తగ్గించుచుండెను. వారమునకు 1/2 పౌను మాంస మొనగిలెనని తెల్లినవారమున ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ ఆలవకన్న ప్రతివారమును సమంపరుచునని నూడి వివరింపబడెను.

ప్రజల కందరకు ఆహారము నొసగుటను గూర్చి ఆహారపదార్థ సంఘమునా నిందికాలమున ఆలోచించుచు.

ఈ సాళి పంటపై జర్మనీయులు కొండంత యాత పెట్టుకొనియున్నారు. పంటలు చాల బాగున్నదని జర్మనీ దొంతినవారు చెప్పుచుండిరి. సాగ్లెరి మున్నగు ప్రదేశము లందు గురిసిన వర్షములను వరిదలను సస్యమును విశేష ముగ ననుమరించు. బంగారమున చేయబడిన పొలములు వెళ్ళు ధ్వంసమైనవి.

పడనిను ముంచుట.

లండను మే 29:—ప్రస్తుతముండి సాయముల దింపుకట్టి తెల్లయమువారి పడనిను 23 వ తేదీన ఒక జలాంతర్గామి ముంచినని తెల్లిన దొరకని సురుచున్నది.

టర్కీ

ఆంగ్లేయులు దాష్ట్యమును పుచ్చుకొనుట.

దానిత్రామఖ్యము.

లండను మే 29:—తెమ్మనైత్రిక తెమ్మనో విశేషము డిట్లు తెలియజేయుచున్నది. ఆంగ్లేయులు ఎల్ ఫాను యను పట్టణాన్ని. మొదట యుద్ధమున దానికంటే దీని కలన చాల యుపయోగకరముగా నుండును. ఇందువలన ఆంగ్లే యులక్రిందనున్న డను సౌరక్షణ బలపడి పోయినది. దీని విష యమై ఇక జాడనక్కరలేదు. దాష్ట్యమునకా ఇంతవరకు ను కాస్తాను అధికారము క్రిందను వచ్చి యుండలేదు. ఇన్వే స్ట్రగులా స్వాధీనమైనది. రాకపోకలు 830 మైళ్ళకును జరు గవలసియున్నను, ఇక్కడి యుద్ధము నిర్వయగ జరిగినది. మొ దట నిర్ణయించుకొనినకోజాన ఎల్ ఫానును వట్టుకొనబడినది. ఈజిప్టునలే ఆంగ్లేయాధికారులక్రింద ఇక్కడ పోరాడినది.

జర్మనీల కల్లున

తనకుముందున్న ఆంగ్ల సేనలను దాడ్లనునులూను తరము కొనిపోవుచున్నట్లు జర్మనీలు కల్పించి చెప్పిరి.

బల్గేరియా

బల్గేరియా రాజు

చంపుటకు నుట్టుట

లండను మే 29:— కంకార్నియాపత్రికకు సోఫియా నుండిట్లు తెలియయ్యెను. బల్గేరియా రాజుకు చంపుటకు సోఫియాగరమునందు తుట్టు జరుగుచున్నందునా అక్క డిందుండి మొనాస్ట్రీకుకు తెల్లరి. అక్కడ వీరిని జర్మనీయులు చుట్టచేసికొని. ఘోరమై పొగింతయునందున్న తెనికులను వీరుచాలకాలమునండి దర్శించుట మానికేసిరి.

బల్గరులు గ్రీసుకుర్మము నాక్రమించుట.

గ్రీకులు కోపము.

లండను మే 29:—బల్గేరియనులు డెయరహిస్సులోనికి వచ్చినందులకు గ్రీకులు కోపావేశపరకు లైరి. బల్గేరియావారి తో సంబంధమును వీడి మిత్రమందలిని చేరవలసినదని గ్రీకు రాజు గారికి తనవేల తంతివాక్యము నచ్చినది. గ్రీకుదేశమును గానాదలవలసినదని ప్రజలు వెనిజలనుగారిని హెచ్చరించు చుండిరి.

మిత్రుల బల మధికమగుచున్నది కాన వ్యత్యజము నకు మాత్రము బల్గరు తిట్లు. చేసిరిగాని ముట్టడితలపులతో గాదని చూచిపలదెసినిచ్చును లోయ చుట్టుబొగడుతు యలలు కనుచు గాముచున్నది. ఈ కతులు నాక్రమించుట పుట్టె లోయ, చెరువ, కిక్కివల కనుమల త్రురమునందు ద్వారము లనై నిరక్షణముల జేయవలయు యగును అని తే నీదోరియా నుండి తెలుపుచులేఖకుడు వ్రాసెను.

లల్లగుసేలదాడి - మేసజోనియ

ప్రజల యాగ్రహము.

లండను మే 29:—బల్గేరియనులు దాడి వచ్చిన తను సమాచారము తెలియకనే మేసజోనియా రాష్ట్రవ్యూహ నిర్మాం తసోయ విచారమునకు లైరి. అంతరమున భీతియు కోప మును వారి వారిందించిన సెలకొనకొని విశేషమును మైమ్మ జల్లికట తెలియజేసెను.

మేసజోనియలో నొక మీటింగు జరిపబడినది. వార తనమునాకు మేసజోనియాన గర్భకత్తువులగు బల్గులకు నోకత్త వారి నిచ్చివేసియుండిరి. మాటింగునందు విషయము వెవిజల్లి పాక్షికులచేత, స్వేచ్ఛాచారుల పాక్షికులచేతను ఖండింపబడినది అధికాలమునకే ఒక పెద్దపథ జరుపబడును. ఈసభయందు ఇరుపక్షములవారి ప్రతినిధులను అతిముఖ్యులగు తిర్వాకము నుపహరింతును. వెవిజల్లి పాక్షికపత్రిక లన్ని యు విచారనూనకమగు నల్లనియందులతో వెలువడినామని తెలుపుచులేఖకుడు (విశేషమునండి) తంతివాక్యమునకే. గ్రీకు పతాకమును ప్రాసీ పుచ్చి, బల్గేరియను పతాక ముష్టానము నధిష్టించున కలనైన అనుకొని యుండెను. ఇందుకోరకే మన యు సైన్యముల గూర్చుకొని సిద్ధముగ నుండినా కింకన్సరత్రిక యందు వెవిజల్లిగారు వ్రాసిరి.

బంగారాగవర్షము.

కలకత్తా మే 30:— ఈ సాయుధముల బంగారా గవర్షము కలకత్తాగరమునకు విచ్చేసివారు. వానీ కుక్కవా రమునాకు మరల కలకత్తానుండి బయలుదేరి పోవుచున్నారు. మామూలుప్రకారముగా వారిని యాదగోరు వారందరను వారి నీగోపల సంహారమునకును, గర్భనకము నాకానెలంత యును దార్జిలింగులో గడనెదను. వారై ఆగస్టునెలలో ధక్కాకట్టలలో నుండును. అసలములలో చిటగాంరునకు బోయి నెప్పులగు మొదటి తేదీన కలకత్తాకువచ్చి వారము కోజునుండి దార్జిలింగునకు పోయెదను.

భారతీయన రక్తము.

కల్కికోట మే 30:— మలబారుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారు నిన్నటిసాయుధముల నొక సభజేసిరి. ఆసభ యందు ఎన్. ఎన్. త్రిపురాంత యదలియారుగారిక తిర్వా కము నుపహరించిరి. రిమ్మకు నిర్దేశ కృతినిధుల బంధ ము చింపబడెను. ఈసంఘము అధికార మొదపురి ఒకని చేర్చు వలసినదని భారతీయ నిర్దేశసంఘమునాకు చెప్పి పురి వారతన మునారిని కోరియుండిరి. దొరతనమునాకు నిరాకరించియుం డిరి. దొరతనము వారిచర్య భారతీయ సౌకర్యముల వ్యాపార సౌకర్యముల కవ్యాయ మొనర్చుచుండిరి సంఘమువారి రథి పొత్తియ ననుమందిన తిర్వాకము సభవారిచే నామోదింప బడినది.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

లూకానోరునందు గాలికుమారము

24 గంటల కాలము ఉక్కపోసి యనంతరమున విశేష ముగ మబ్బులు పట్టినవి. సోమవారమునాటి సాయుధమున వెళగలిగిలో గమ్మకైగి, కొన్ని చిరుము పడినవి. రాత్రి యంతయు వర్షుని గాలి వీచి ఉష్ణము చాలమట్టునకు గ్గినది

రిమ్మను దేశీయుడు.

టిబెటుదేశము చాటను బ్రయత్నించుట.

కలకత్తా మే 30:—సోమవారమున రవ్వను దేశీయుడు ఇండియాదేశమున జాడనచ్చెను. అతడు తిరిగి తన దేశమునకు వావలసి యున్నందున టిబెటువ్యారా వావులకు తనకొక అధికారపత్రము నిచ్చుని దార్జిలింగు దెప్పుట కమిషనరు గారి నడుగగా నెదవకార క్షమచియలేదు అంతట వార వ్యయ దధికార పత్రములేవందగనే టిబెటులో ప్రవేశించి ఒక టిబెటుదేశీయుని మున్నిగుకొని పోవుచుండెను. వారి దగ్గర అధికారపత్రము లేవందుట జూచి పోలీసువారు వారిని పట్టుకొని దార్జిలింగు వ్యాయాధికారి దగ్గరకు తీసికొని పో యిరి. టిబెటు దేశీయుడు తప్పు నొప్పుకొనెను. వ్యాయాని కారి వారికి యా 100 ల జరిమానా విధించిరి. రవ్వను దేశీ యుని కేసు : చారణలో నున్నది.

అరేబియా సముద్రము.

ముఖ్యధర్మమును బట్టి అల్లకల్లోలముగ నుండుట.

కలిజోనియ అను మెయిలు స్త్రీయకు 29 తేదీన రాత్రి బొంబాయి రేవునకు 2 గంటలాలస్యముగ వచ్చెను. ముఖ ధర్మమును బట్టి అరేబియా సముద్ర వల్లకల్లోలముగనుండెనని ఈ స్త్రీయకు తెలియజేసెను. ఈ స్త్రీయకు ఏదెను నుండి బయలు దేరిన యరువాకు తుపాను మొదలు పెట్టెను. కానుకాకు ముఖ ధర్మమునకు సంబంధించిన వాయువులు పీకనొడగి సముద్ర వల్లకల్లోలమయ్యెను. రెండవవారు వాయు తీవ్రత తీసి సముద్రము నెమ్మది పడెను.

పోలీసునా నొకయువకుని తుపాకితో గాల్చుట

కొమ్మిల్ల తెలుస్త్రీయకుమొద 29-న తేన సాయుధము న నొక యువకుడు అరెస్టుచేయబడెను. తప్పించుకొని పొర్గాన యర్పించినపు డిదనివై పోలీసువారు తుపాకిని గాల్చిరి. ఈత కుడు మది ఇరువురును కొమ్మిల్లకు వచ్చుచుండ తుపాకి చెట్టల దిరిరి. వీరిలోనొకడుప్రాచీనకర్మకళలో ఆనక త్రియంతున్నా డు. తనకు చెందుకేలయానా నలు నీయనితో వ్రాణములదీయూ ను ని ఈ యువకు నొక సాయుధములకు (ధనమునబరులిచ్చు నతడు) ఉత్తరమువ్రాసెను. ఆధ్యమును తెల్లించుటకు తెలుస్త్రీ యుమొదల నొకసాన మేర్పాటుచేయబడి యుండెనని పోలీసు వారి కిదివరకే తెలిసియుండెను. సామ్యాయకచ్చివారునూడ అరెస్టుచేయబడిరిగాని అంతరమున వీరు విడుదల చేయబడిరి.

అనిబెసెంబుమ్మగారు.

కలకత్తా మే 30:— ఈ మె యిదిగ కాలమునకే కలక త్తాకు వచ్చెను. వారు 2 వ తేదీన ఈ మె యిదిగ వారానె యున్నది.

ఇంగ్లీషు మెయిలుస్త్రీయకు — 9 వ తేదీన బొంబాయిలో బయలుదేరిన యింగ్లీషు మెయిలుస్త్రీయకునందలి తపాళ సోమ వారమునాడు లండను నగరములో పంది పెట్టబడినది.

వాయున కాన్సరెప్టు:— క్రిందటి అధికారమునాకు ఉవార కే. సోమవాయు సమాజము సాయుధము జరిగినది. ఇందియన్ని వాయునగారు వభావకర్తలును కహించిరి. 500 చుండి ప్రతినిధులు సకకు విచ్చేసిరి. అందు యిండియన్ కే ట్రియట్ ప్రతికా సంపాదకులు జివాక్ బహద్దరు కరుణా కరుమియగునాను ఉండిరి. వాయుసమాలము నొకదాని స్థాపించినందులకు సంఘమువారిందరును దొరతనమువారి నధి సంించుచున్నానిది ఒక తిర్వాకము చేయబడినది. త్రికత్తు అనే ఉత్సవము క్షీణించుటకు జేయవలయుననియు వ్యవ సాయాభివృద్ధి పకులు చేయవలయుననియు తిర్వాకనింపబడెను. సమాజ నిధికోశకు లో 2500 ల వందాము వసూలైనవి. 6-వ సమావేశము క్విలాండ్లో జరుగును.

విల్వనగర యువస్వామి.

త్రైపుకుటికా విమర్శము

కలకత్తా మే 30:—త్రైపుకుట పత్రిక కిట్లు కంటివాల్సిన వ్యక్తులు. కాంతిపాతన సంఘము నెట్లు విల్వనగర రాష్ట్ర ప్రసంగమును త్రైపుకుటిక విమర్శించును విల్వనగర నెను. విల్వనగర వచనముల వారిని ప్రమాదకరస్థానమునకు గొనివచ్చుచున్నది. ప్రస్తుత సంగతియు యొక్క ఉద్దేశములను గాని కానియుల తోడగాని ఆ మేరకా వారికి సంబంధము లేదని విల్వనగర రాష్ట్రముల సమర్థములు. ఆ సమర్థములను తెలియజేయు విధి యేమియున్నది. యాత్ర యాత్ర నిర్ధారణమునూడ తాట స్థలమును నిహించి యూరకుంటుంటు ఆమెరికావారి వారి పరినిమానము కలుగు. ఇదిగాక ఇట్టిభావము విల్వనగర జలాంతర్గామికి నను రసంబంధలేఖలలోని ధర్మనామియుల వ్యతిరేకముగనున్నది. తెల్లయును వ్యవహారమును సరికొలది దాక్షత్య విల్వనగర నిరాకరించుచుండిరి. దోహదాలై తెల్లయును నెదిరించినవారలకును, వ్యాధులకు తెల్లయునును సంరక్షించు వారలకును సంధిజడలై వైదికాకరణము తమకు నాట్యనియ్యని విల్వనగర తలపడెను. రాజకీయసంస్థలవలన విల్వనగర రిటుల నొనర్చుచు నుండినగాని ఆమెరికావారి అంతర్యయములు వ్యాధులకు తమ యుద్ధములలోని జోనియ్య మిత్రియందలి వారియ్యకొనని స్పష్టముగా తెలియజేయుట ప్రయత్నము యుద్దేశము మిత్రియందలి వారు ధర్మయుద్ధమొనర్చుచుండిరి. కాని జర్మనీయులు బలగొన్నవలె న్యలాభమునకై చిన్న రాష్ట్రముల నణగారొక్క నీయుద్ధమున కేర్పడుకముగ లేవదీసిరి. ఇట్టి సంగతి ఈ ఉద్దేశము. ను సమాచారగృహములకు మిత్రియందలి వారి గంగీకరింపకు. శత్రువుల పొంకనుజి, మిత్రులు సంధిచేసి కొందురు. తద్వ్యతిరేకముగ జరగజేందు.

మనపాటేమియూ యుద్ధము.

జబ్బుచేసినవారు లాహోరు వచ్చుట.

లాహోరు మే 30:—మనపాటేమియూ రంగమున దెబ్బలు తగిలినవారు జబ్బుచేసినవారు 82 గురు ఒకటి రెండుకోజుల క్రిందకు లాహోరువచ్చిరి. కలువద్ద ఖుదాయింగ కట్టుకొనబడినవారిలో ఆరుగురున్నారు. కట్టుకట్టలలోనిపోయిన వారిలో జబ్బుచేసినవారిని టర్కీవారు ఇంగ్లీషువారు తెక్కజూచుకొని టర్కీవారినిటికి ఇచ్చివేసిరి. బ్రిటిషుపాలకులను ఇంగ్లీషువారికి ఇచ్చివేసిరి. ఇంగ్లీషువారి వంతుకవచ్చినవారిని వైద్యశాలలకు తీసికొనివచ్చివారు. వీరిలో నీయారుగురుచేరి యున్నారు. వీరిలో నొకడుదోలీశాయుజుడు. ఇతనికి ఫిరంగిగుండు తగిలి సంతుక కాలుకుట్టెనుచేసి కాలునల్లినవలె కలసివచ్చెను. ఇతనికి దెప్పాలుగు మానములకింద తగిలినది. ఒకరునుంటు చిరుగుతు. ఇతరులైన కంటుచేయుటకు వనికెరా నని దాక్షత్యం చెప్పెను. కలువద్ద జబ్బుచేసినవారిలో చాలమంది లాహోరుకు ఆసువాధికరణ బాధపడుచున్నారు. వీరు చిట్టికొన్నవలె పోయినారు.

బునా వెనుకటికవచ్చురు మరచించుట.

రంగూరు మే 31:—కల్లులు సుభిచెగారాకన్యాయుగ తయ్యకమునకు చేరినది. వారి సమాధివై నంతుటకు ఆద్యమంబొక్కటి నన్ను ప్రవర్తనము నొకటిని సర్ మా కోర్టు జడ్జటుగాని కంపురు కరగ్గుగాని యద్యోగుల సమావేశమైనది.

ముంచుబడినపోకనాన

లండను మే 30:—చుట్టకరాసముద్రములో "ట్రంకుబి" అను నావిక ప్రయోగించబడినది. అట్టికొని నావికులు బంధునది.

కైబరు రణరంగమునకు వెళ్లుట.

కంపురు మే 30 —కయజర రణరంగమునకు వెళ్లి నాట. బర్మను తుట్టమంటి దాక్షత్య తెక్కో చాల్వెనగారు బర్మనీ సామూహ్యముల రాష్ట్రమును బడియాయొక్క రాజధాని చిన్న ప్రసంగములను జేసెను.

వర్తనుయద్దము—101 వ దినము.

లండను మే 30:—వర్తను ఘోరసంగతియయొక్క 101 వ దినమున ఇరకతులవారును సతితీక్షణముగా నలపడిరి. ఫిరంగిలనుకొట్టుట మూడుమారులు వర్తనుయద్దము కుట్ట బింబిద్దములుగాని సామంతులనుచేత ద్వీపముయొక్క ఉభయమునందలి అన్ని తావులమీద సతిలవన త్రరముగా కేసునిలువ వచ్చి పడిరి. కొత్తగావచ్చిన యొక దివిజను (40,000) బర్మను సేన ఉత్తమములలో భాగం. ఫ్రెంచి వారి సామంతులను మాన్యుకొండవల్లన శత్రువులు కట్టుకట్టగా వన ఫిరంగులవలన నోడించి వారలతోలియి.

గ్రీను వేళపు వ్యవహారములు.

లండను మే 30:—చుట్టమంటి ప్రతిక సమాచారము

విలేఖరుడిట్లు వాచియున్నాడు:—జంతు సర్వేలుగారు మంయే అజడియు జంతుకుండ వెద్దసేవను ఉంచుటవలననే బర్మనువారు గ్రీనువారి కోటను స్వాధీనము చేసికొని నంతుకు తమ ఆసుమృతమును తెలియజేయుచు గ్రీనుప్రజలు జరిపిన కథ జూపుచును నుగుటకు కారణమై యున్నది.

అట్టిసభను జరగనియ్యుచు పోలీసుమఖ్యాధికారి యందుగ నె తెలియజేసి యుండెను.

త్రైపుకుటిక సమాచారము విలేఖరు డిట్లు వాచియున్నాడు:—ఇద్దరు సిఫారుసు జర్మనీకిన్ని కయజరకున్న జరుము కలగ గాక యని కేకలు జయగ పోలీసువారితి కట్టుముడిద వారికి సాధాపాయము లేక తప్పించి.

సంధివిషయము కార్యమపయనాన్నిటకు కొంత కాలము పట్టును గానిప్రస్తుతము సంధివిషయమయోచనలారంభ మొనరించుచున్నది. పట్టునాని ఆమెకారాయబారి చెప్పెను

స్పష్టమునకు జేటంతుప్రతిక వాచియున్నది. దయ్యలొని నంది ప్రస్తుతముచేయు పక్షములేదని యాద్యోగ్యుగాను ఆమెరికా విలేఖరునితో చెప్పెరిట.

బొధినియంగల్లు ముంచుకరుగుట.

లండను మే 30:—నెట్టంతునాగయొక్క కోపాన

పొగను విలేఖరుడిట్లు వాచియున్నాడు. బొధినియంగల్లొని ముంచుకరి నెద్దనెద్దముక్కలు కొట్టుకొని వచ్చుచునట చేరి వ్యాపారమునకు సభ మెల్ల నలగను ఆటంకముగ నున్నది.

యుద్ధప్రస్తావనము

కత్తికాభిప్రాయము.

లండను మే 30:—నెట్టంతునాగయొక్క (టెంటినోయిద్ద నిన్న విలేఖరుగ యద్దము జరగుచున్నది. యమై కొరి యుడెల్ల సేన యనకత్తిక వ్యాఖ్యానముచేయుచు శత్రువులపై ఆమాంతుముగ కటకంతు ఆయాప్రదేశములయందు వారి ని దట్టముగ నుట్టించుటయే బాగుండునని మిత్రియందలి కలను మున్నట్లు నూచించుచున్నది.

ind

The Great Sukkar Irrigation Project. Original Plans Modified.

KARACHI, May 30. The "Daily Gazette" states that the scheme for the complete project for the Sukkar barrage recently put forward by the Government of Bombay and approved by the Government of India differs to some extent from the one previously submitted. One change is the inclusion of the right bank canal another which is entirely the outcome of a suggestion made by the London Committee is the abandonment of the original site for the barrage and headworks and their location at some distance below the gorge. This change of position is not expected to effect the eastern Nara supply channel adversely. But in case it does there is a proposal to provide it with a new mouth below the gorge connecting it at a distance of seven miles on to the present channel through a gap between the Kohistan hills said to be a former passage of the river. The whole scheme is expected to cost a little over 11 crores of rupees and the ultimate revenue is estimated at about 62 lakhs of rupees which works at about 51.2 per cent return on the capital outlay.

Mysore.

Charge of Rash and Negligent Driving.

BANGALORE, May 30. The case in which Dr. Achutha Rao's syce Kandaswamy was charged with causing death to a Mahomedan cyclist, Abdul Rahim, by rash and negligent driving on 15th instant was taken up to-day for hearing by the Second Magistrate, Civil and Military Station, Bangalore. Mr. Robert, Chief Inspector of Cantonment Police, assisted by Mr. J. F. Mathias conducts the prosecution, while the accused is defended by Mr. M. G. Vardachar, Advocate. Dr. Achutha Rao, retired Senior Surgeon of the Mysore service, stated in the course of his evidence that on the 15th May he was driving from Commercial Street towards the market and, while entering Richard Square, his carriage collided with a cycle, causing the death of the rider. Before he employed the syce he had enquired and made himself assured that he was a careful driver. The case is proceeding.

South India.

Security From "New India"

Protest Against Government Action in Calicut.

CALICUT, May 30. The Malabar District Congress Committee met last evening and passed the following resolution to be sent to Mrs. Annie Besant: The Malabar District Congress Committee is painfully surprised that the Government of Madras has thought it fit to demand security from you whose loyalty to England and love for India is undoubted. Pray, accept Rs. 100 as our contribution. A public meeting also is being convened to protest against the action of the Government.

Burma

Death of Ex-Governor of Basrah.

RANGOON, May 31. His Honour Sir Harcourt Butler sent a wreath in the form of a crescent to be placed upon the grave of Colonel Subhi Bay, Ex-Governor, Basrah, who died suddenly at Thayetmyo. His Honour also conveyed his condolence to the staff.

BRIEF TELEGRAMS.

The Homeward mail which left Bombay on the 9th May was delivered in London on Monday.

The P. and O. "Sardinia," with the mails and sixty passengers, left Bombay Harbour yesterday evening at 4-30.

General Sir Arthur Barret and Lady Barreit were among those who arrived by the Mail steamer "Caledonia" on Monday night.

The Indian Merchants Chambers Bureau have cabled to the Secretary of States for India and also to the Viceroy protesting against the amendment of the India Consolidation Act.

A letter has been received in Calcutta intimating that J. S. Sieowright of the Cossipore Artillery Volunteers has been awarded D. G. M. He went to East Africa with the Calcutta Battery in September 1914 and has been in all scraps with the enemy since that time.

Mr. C. Simpson, Bangalore Journalist has received the following letter from the Director of Medical Services in India expressing appreciation of his services while serving at Kitchener Hospital at Brighton. Mr. O. Simpson is informed that Colonel Sir Bruce Seton I. M. S., late officer commanding Kitchener Hospital, Brighton, has expressed his high appreciation of Mr. Simpson's services whilst serving with the Unit in England.

LONDON, May 30. The British steamer "Trunkby" has been torpedoed in the Mediterranean. The crew were landed at Algiers.

AMSTERDAM.—The Kaiser has returned to the front.

PARIS.—Terrific new assault at Verdun marked the 101st day of the battle of Verdun. The communique says that the bombardment redoubled in violence west of the Meuse and was especially severe at dusk between Morthomme and Cumiers. Then the enemy delivered a very strong attack on all positions in this sector. A fresh division newly arrived being engaged. All assaults against eastern slopes of Morthomme where our positions are established were defeated by our fire.

Further eastward in the region of Caurettes Wood after fruitless attempts by the Germans who suffered losses we were obliged to withdraw from advanced elements. To south of Bethincourt Cumieres road the enemy despite repeated efforts were unable to dislodge us from the southern outskirts of Cumieres. Bombardment continued intensely during the night time. The only incident east of the Meuse was heavy artillery fighting westward of Douaumont.

ROME: A Magnificent feat has been performed by an Italian submarine which entered Trieste harbour and sank a large transport.

The communique from General Haig says the enemy aircraft yesterday was more active than usual one of our machines was shot down in combat in air and fell in our lines. An hostile machine was forced down out of control behind the enemy lines. We exploded a mine at night southeast of guinchy. Two German mines at Souchez and Neuville failed appreciably to damage out trenches. To-day has been quieter than usual. There have been no infantry actions and little artillery activity.

The Petrograd communique reports minor fighting on Ratmer, Brisker, Scale and on a greater part of the front There has been no change in the Caucasus.

The "Munchner Zeitung" reports Mr. Gerard, American Ambassador in Berlin as saying that although months may pass before peace idea assumes tangible shape he is unwaveringly confident that peace is already on the way. M. Rodzianko has told an American journalist that there is no peace party in Russia.

The "Morning Post's" Salonik correspondent says that the success of Anti-Bulgarian demonstration was due to General Sarraill's providing a large armed force to keep order and prevent interference. The chief of the Police had previously announced that he would not permit a demonstration.

The "Times" Salonika correspondent states that two soldiers shouted for Germany and Kaiser and the police had difficulty in preventing their being lynched.

The "Corriere Della Sera" commenting on the limitation of activity to Verdun and Trentino suggests that the Allies possibly consider a general siege is preferable to a general offensive.

A Copenhagen correspondent of the Central News says that ice is drifting from the Gulf of Bothnia preventing both carrying on trade and submarine activity.

The Rome communique states that the situation is generally unchanged on the whole front except in Posina zone in Upper Astice where we yesterday had a foretaste of the renewal of the enemy offensive southward off Posina the enemy after an intense artillery preparation attacked in the direction of Soglidicampiglia and Monte Prisfores. After a desperate struggle we retrained our positions. On the northern slopes of Monte Sarmichale we exploded powerful mines wrecking a long stretch of Enemy's trenches.

LONDON, May 31.

Last night's communique reported very violent bombardment in Morthomme Cumiers region and moderate artillery activity on the right of the Meuse and in Woivre. Nothing to record occurred elsewhere.

THE GREAT WAR.

Second Phase of Trentino Battle Begun.

GENERAL HAIG'S REVIEW: TRIBUTE TO INDIANS.

British Achievements: German Heavy Losses.

PRESIDENT WILSON'S DANGEROUS PHRASES: "TIMES" PROTEST.

FOOD SCARCITY IN GERMANY: POTATO FIELDS SWEEPED AWAY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The King's Tour.

LONDON, May 30.
The King has visited Southampton docks and inspected the arrangements for the embarkation and entraining of troops.

The D. S. O. Conferred.

LONDON, May 30.
The 'Gazette' announces that the D. S. O. has been conferred upon Captain J. R. Wynter 52nd Sikhs and the Military Cross upon Captains F. H. James 10th Welshes rifles, H. F. Marsh 2nd Gurkhas, Lieutenant H. Finnis, 53rd Sikhs, and Second-Lieuts. F. F. Bayley and H. G. Inghs, Indian Army Reserve.

Exemption From Income-Tax.

LONDON, May 30.
In the House of Commons Mr. McKenna announced that he proposed to move an amendment to the Finance Bill exempting from income tax, in respect of five per cent Exchequer Bonds, persons not ordinarily resident in the United Kingdom, irrespective of conditions of domicile.

Britain in Bosnian Crisis.

Foreign Office Reply to Bethman Hollweg's Charge.

LONDON, May 30.
The Foreign Office has issued a statement in reply to Herr von Bethman Hollweg's charge that Britain's attitude during the Bosnian crisis was bellicose. The statement shows that the Ambassador at Petrograd avoided anything calculated to widen the breach between Petrograd and Vienna, and also reproduces the despatch dated 27th February, 1909, to the Ambassador, in which Sir Edward Grey says:—"I have made it clear that we shall support Russia in getting economic concessions for Serbia by diplomatic support, but we shall not press things to the point of war which would possibly involve the bulk of Europe and would be out of all proportion to the interests at stake."

Interesting Review by Sir Douglas Haig. Warm Tribute to French at Verdun.

LONDON, May 30.
A despatch from General Sir Douglas Haig, dated May 19th, gives a survey of the British operations on the Western Front since he assumed command. He pays a tribute to the part played by the Indians in France. They gave a year of valuable and gallant service under conditions of warfare of which they had never dreamed and in a climate peculiarly difficult for them to endure. General Haig regrets their departure, but does not doubt that they will continue to render as gallant and efficient service elsewhere as they have already done in France.

General Haig says the only great incident has been the taking over of a considerable portion of the French front in order to relieve the French at Verdun. This was the only assistance asked for by our Allies. The delicate operation was made possible by the arrival in France of the Dominion troops and new formations from Britain. The operation was carried out with complete success owing to the goodwill of all ranks and the enemy's lack of enterprise.

General Haig says that the French exploits at Verdun are worthy of the high tradition of the French army and are of a great service to the cause of the Allies. The heavy losses of the Germans both in men and prestige are without any compensating advantage. General Haig speaks of the gallantry and dash of the British in raiding German trenches, the constant strain of mining warfare, the continual activity behind the lines, and the establishment of training schools. He praises the work of the flying Corps Reconnaissances have been made in weather when no hostile aeroplane has ventured out. Our men never hesitated to fly low under the fire of the enemy's guns when necessary, whereas the enemy's activity was mainly on his own side of the line. General Haig says with the appearance of the Fokker it became necessary to escort reconnaissance planes in order to carry out the work as efficiently as ever. General Haig says the developments in the technical side of the air service are no less satisfactory than its purely military progress. He commends the work of the administrative services affirming that economy has attended the good methods adopted and concludes with a generous appreciation of the labours of Field Marshal Lord French, saying "Those who served under him appreciate the greatness of his achievement."

Fighting on British Front. Sir Douglas Haig's Latest Report.

LONDON, May 30.
A communique from General Sir Douglas Haig says:—"The enemy's artillery has been very active during the

past twenty-four hours on selected portions of the front particularly between La Bassée canal and Arras. Particularly heavy bombardment took place in early morning against our front and support lines at Loos and continued intermittently throughout the day against all tactical points. The town and neighbourhood of Arras, as far as Neuville Saint Vaast, were also the scene of intermittent heavy concentrated bombardments. We replied effectively in some cases and silenced some hostile batteries. The enemy sprang mines in the Loos region without our detection. Reentrant, in the British line about Mametz and Epicourt, was the scene of artillery activity which was not serious. The front from Zillebeke to Hooze and the vicinity of Elverding were heavily shelled. North of Hooze our artillery made a breach in hostile parapet and destroyed machine gun emplacement. Our guns caused considerable damage to the enemy in addition to engaging hostile batteries. There have been no infantry actions in the last twenty-four hours. Much successful aerial work has been performed. Few German aeroplanes were seen.

Adjournment of Parliament.

LONDON, May 30.
Parliament will adjourn on Thursday until 20th June.

France.

French Report.

Violent Artillery Operations.

LONDON, May 30.
PARIS.—Last night's communique said:—"Left of the Meuse, the Germans, after intense bombardment with heavy calibre guns against our first and second lines between Avocourt and Cumieres, made two violent attacks; both failed, and the enemy suffered heavy losses. Enemy concentrations west of Hill 304 were dispersed. A powerful enemy attack between Morthonne and Cumieres emerging from Crow's Wood was smashed by our curtain of fire except on a front of three hundred metres, where the Germans gained a footing in the front line trench. There have been violent artillery operations East and West of Douaumont."

Italy.

Second Phase of Trentino Battle Begun.

LONDON, May 30.
Messages from Rome state that the Austrian offensive has everywhere been arrested, except in the centre of Asiago sector where the Austrians for six days incessantly attacked with extreme violence on a front of ten kilometres. No fewer than forty battalions took part in the attack and they made incredible sacrifices. Opinion is generally held that the first phase of the Trentino battle is now over and that the second phase is beginning. The Italians have evidently been strengthened all along the line.

Renewed Enemy Attacks.

LONDON, May 30.
ROME.—A communique says:—"On Saturday night and Sunday morning the enemy renewed furious sanguinary attacks on positions between the Adige and Arsa valleys. The attacks were constantly broken. There was an intense artillery duel in the Posina-Astico sector. An attack on our positions south of the Posina torrent was repulsed after a desperate struggle with considerable losses. On the Asiago plateau we are consolidating positions dominating the Asiago Basin. A brilliant counter-attack by the 141st Regt. rescued two batteries which were surrounded at Montemociagh, recovering every gun. There were only skirmishes in the Sugana valley, and artillery engagements on the rest of the front."

Turkey.

Fighting in Caucasus.

LONDON, May 30.
PETROGRAD.—A communique says:—"In the Caucasus fighting continues in the Revanduz region. Bodies of Kurds attacking our convoys were dispersed."

Bulgaria.

The King of Bulgaria.

Plots Against His Life.

LAHORE, May 30.
LONDON, May 29th.—The "Concordia" learns from Sofia that King Ferdinand has left there owing to plots against his life and gone to Monastir, where he is surrounded by German troops. He has long refrained from visiting the troops in the Ghevgeli sector.—("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

Greece.

Greek Loan Compromised.

LONDON, May 30.
The "Corriere D'Italia's" Athens correspondent states that the Kavalla customs receipts were ceded to a banking syndicate as a guarantee in respect of the coming internal loan. As Kavalla has to be evacuated by the Greeks the syndicate is asking for other guarantees, and the loan is compromised.—("Pioneer.")

BULGARS OCCUPY GREEK FORT.

Indignation in Greece.

King Urged to Break with Bulgaria.

LONDON, May 30.
Reuter's special correspondent in Macedonia says Greek popular indignation has been deeply stirred by the advance of Bulgarians to Demirhissar. The King has received shoals of telegrams urging an immediate breach with Bulgaria and joining in the Entente, while M. Venizelos is being exhorted to save Greece.

It is suggested, however, that the Bulgarians' move is defensive, not offensive and is due to alarm as to the growing strength of the Allies. The occupation of Rupel Pass commanding the neck of the Struma Valley may really denote a shortening of defence upon the main gateways northward of the Struma Valley, Krivolak Pass, and the Babuna Pass.

Bulgarian Advance.

ATHENS.—The Bulgarians have also occupied Dragotina and Spatovo, and are reported to be marching on Kavalla.

Great Public Meeting Organised.

The "Times" correspondent at Salonika states that the first feeling aroused among the Greek population of Macedonia by the unopposed Bulgarian invasion was dumb consternation and grief indignation and alarm became predominant later.

At a preliminary meeting of the Liberty party adherents of the Government joined with the Venizelists in denouncing the policy that had thrown open the gates of Greek Macedonia to nations who were hereditary and implacable enemies. A great meeting is being organised at which representatives of both parties will move urgent resolutions.

According to a Reuter message from Athens the Venizelist papers appear with black borders. M. Venizelos, writing in the "Kyrix," asks "Who would have imagined the Greek army witnessing the Bulgarian flag replacing that of Greece? Is it for this that our mobilisation is maintained?"

EGYPT

British Occupation of Dairur. its Importance.

ALLAHABAD, May 30.
LONDON, May 29th.—The "Times" Cairo Correspondent states that the occupation of El Fasher in reality more important than would at first appear, for it will lead to the final consolidation of the Anglo-Egyptian Sudan, Dairur being the only province within the Anglo-Egyptian sphere which had not yet been brought directly under the control of Khartoum. The campaign has been admirably conducted throughout, although the communications extended over 330 miles through a country without any proper means of transport. El Fasher was occupied on the day fixed by the original time table. The force engaged was purely Egyptian although commanded by British officers.

German Lying Story.

Reuter's Cairo correspondent quotes an official statement issued there mentioning that a German wireless sent out a lying story representing that the Sultan of Dairur was marching northwards driving the English before him.—("Pioneer")

Mesopotamia.

The Russian Cavalry in Mesopotamia.

Meeting with British Troops.

ALLAHABAD, May 30.
LONDON, May 29th.—A Petrograd message states that, according to the latest information received, the meeting of the Russian cavalry detachments with the British troops in Mesopotamia took place in a region where nobody expected it, namely on the southern roads which are almost impracticable. The junction was effected by the Cossacks, to whom General Baratoff gave a free choice of routes. When the British were informed which route had been chosen for this unexpected enterprise they regarded those brave cavalry men as irretrievably lost.—("Pioneer.")

Sick and Wounded From Mesopotamia.

Arrival at Lahore.

LAHORE, May 30.
Thirty-two sick and wounded from Mesopotamia arrived in Lahore a day or two ago. Among them were about half a dozen members of the Kut garrison who had been taken prisoners and exchanged after the surrender of the force. One man was a dool-bearer who had his leg amputated about four months ago by a shell, and another was a cook, who informed the doctor that he had very little chance of practising his art of late. The men from Kut are mostly suffering from emaciation and scurvy.

United States.

President Wilson's Speech.

LONDON, May 30.
WASHINGTON.—The first impression of President Wilson's speech is that the President was tentatively suggesting terms for ending the war, but many quarters emphasise that he merely stated great principles, for the establishment of which the United States was ready to join the world in a peace alliance after the war.

TELEGRAMS.

Lord Northcliffe's Paper.

Condemns President Wilson's Dangerous Phrases.

CALCUTTA, May 30.

A "Statesman" cable states:—The "Times" commenting on President Wilson's speech to the League to enforce peace says:—"His phrases are bringing him on to a dangerous ground." "We are bound to protest," writes Lord Northcliffe's organ, "against President Wilson's statement that Americans are not concerned with the cause and the objects of this war. We believe such an appearance of neutrality between right and wrong is profoundly repugnant to the best American opinion, besides conflicting with the principles upheld in Dr. Wilson's submarine notes. Dr. Wilson must not think that his refusal to judge the case of Belgium entitles him to mediate between her treacherous assailants, and her rightful defenders. We do not suggest that his action is prompted by political considerations, but we think it right to state clearly that the Allies are not disposed to allow the American domestic politics to intrude into their righteous quarrel. They firmly decline to admit the suggestion that their honourable war cannot be attributed to Germany's unprovoked aggression murder and outrage, and in such a quarrel they will listen to peace proposals only from their beaten foe."

Further slides have occurred in Gulebra. Cut in the Panama Canal and slight delay for deep-draught steamer is expected.

The death of Mr. James J. Hill the American Railway magnate is announced.

Germany.

A Berlin Claim.

LAHORE, May 30.

LONDON, May 29th.—Berlin claims that a submarine sank a Belgian lighter on the 26th May. ("C. and M. Gazette.")

FOOD SCARCITY IN GERMANY.

Rations Cut Down.

THUNDERSTORMS AND FLOODS DO MUCH DAMAGE
Potatoe Fields Swept Away.

LONDON, May 30.

The New Food Director in Germany is already cutting down the steady allowances enjoyed by the population. Meat ration in Berlin is now fixed at half a pound weekly. This it is ominously added is subject to weekly revision.

It is announced that the Food Committee will presently consider the question of communal feeding of the whole population.

German hopes are now fixed on the coming harvest which Government is describing in glowing terms but great thunderstorms in Saxony and elsewhere and floods have seriously damaged the young crops. Many potatoe fields have been swept away.

PATROGRAD.—The 1917 class is reporting to the colours.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Heavy Monsoon Conditions in Arabian Sea.

SIMLA, May 30.

The Mail Steamer "Caledonia" which arrived at Bombay last night eight hours overdue reports having encountered extraordinary monsoon conditions in the Arabian Sea. The vessel struck a cyclone the day after leaving Aden which developed into a severe monsoon gale with very heavy seas. This subsided on the second day out from Aden, the voyage thereafter being smooth.

Calcutta.

Mrs. Besant to Visit Calcutta.

CALCUTTA, May 30.

Mrs. Besant will shortly pay a visit to Calcutta. She is expected to arrive on Friday, June 2nd.

Unjust and Unfair to Indian Trade.

CALCUTTA, May 30.

On the motion of Mr. H. S. Tripurankar Mudanar of Messrs. S. K. Banerjee & Co., the Malabar District Congress Committee, at its meeting held last evening, unanimously passed the following resolution in connection with the commercial deputation to Russia:—That this committee is of opinion that the action of the Madras Government in refusing to associate a non-official Indian in the proposed deputation to Russia as proposed by the South Indian Chamber of Commerce is unjust and unfair to the interests of Indian trade.

Charge Against a Russian Subject.

Crossing Tibetan Frontier.

CALCUTTA, May 30.

Mr. C. H. Grosse, Deputy Magistrate of Darjeeling, is engaged in hearing a case in which Sondup, a Russian subject, is charged with crossing Tibetan frontier into Tibet this month without permission, and a Tibetan is charged with having helped him. It is alleged that Sondup came to India on a pilgrimage and applied to the Deputy Commissioner, Darjeeling, for a pass for returning home. Being refused he was going without a pass

TELEGRAMS.

and was arrested near Gnatong with the second accused, who was helping him as his guide. The latter pleaded guilty and was convicted under the regulation of 1875, and fined Rs. 100. The former pleaded not guilty and the case was postponed.

The Governor of Bengal.

Hot-Weather Visit to Calcutta.

CALCUTTA, May 30.

Lord Carmichael arrived in Calcutta this morning on a brief visit and will depart on Friday afternoon. There are no important political functions connected with the visit. As usual during his hot weather visit to Calcutta His Excellency's time will be occupied by interviews granted to prominent men of various communities and interests. Lord Carmichael spends June in Darjeeling and leaves about the 30th June and reaches Calcutta on the 1st July. He leaves on the 6th for Dacca, which he reaches on the following day. His Excellency will be in Dacca during July and August, during the course of which he will probably pay a brief visit to Chitagon. His Excellency will spend the first week of September in Calcutta, and will then proceed on a short visit to Simla before his return to Darjeeling for the Puja period.

Youngmen Fired at by the Police.
While Attempting to Escape.

COMILLA, May 30.

A young man, son of a Munsiff, was arrested last night near the Railway Station. The Police fired while the young man was attempting to escape. He and two other persons who were coming to Comilla received gunshot wounds. One of the persons is lying in a precarious condition in the hospital. It is reported that the Police heard previously that the place near the railway station was appointed for paying money to the young man who threatened a money lender with his life if he would not pay Rs. 2000. The men who came to pay were arrested and subsequently discharged.

THE SHARKS OF JUTE RING.

Speculation in Jute.

A European Exposes State of Things.

CALCUTTA, May 30.

Mr. E. A. Gubbay, a jute broker, writes an interesting letter to the press protesting against the latest form of gambling in Bhitia Bazar or Marwari speculation market which has succeeded the notorious cotton gambling craze. He writes:—"During the last two or three months some members of the Marwari community have devised an infallible system of becoming rich the system being nothing less than a colossal swindle under the guise of jute speculation. Gains have been so great that even some European jute brokers and shippers have wittingly or unwittingly been made tools of these sharks of jute ring. If any one of your readers wish to have personal view of the pandemonium one has only to drive to a certain building in Cotton Street between 9 and 10 p.m. at night and the impression that will be made is not likely to be forgotten. Cotton gambling was hatched in this place and it was allowed to pursue its nefarious course until every section of public that was drawn into it lost heavily or was ruined by it. Under the present procedure taking the usual jute contract as basis 25 bales are entered in place of 250 brokerage being two pice instead of two annas the differences being paid weekly instead of monthly. Originally there were only fifteen jute sharks in the premises I have referred to. To-day every inch of space in every floor is occupied the number of shops have increased to over one hundred, and I believe that accommodation in the premises is more valuable than in Threadneedle Street, London. As a matter of fact, the public has caught the craze so effectually that there was a tremendous overflow and a new exchange had to be formed in Harrison Road with over 60 shops. A third exchange is contemplated and a fourth and a fifth will be formed before the end of the year if the craze is allowed to take its own natural course. Each shop has one telephone at least going incessantly but a great many of them have two or three. They have also large numbers of touts. For a long time methods of doing business were fairly straight. But with the increase in their earnings a desire to become rich quickly took a very strong hold on the gamblers. In place of true market figures fictitious price on settlement note was arranged, small commission being paid to the shippers to buy at four or five annas above the market last month. According to personal statement of one of the manipulators he bought one hundred and sixty nine thousand bales in Ritha Bazaar between Rs. 57-8-0 and Rs. 58. Proper rate for spot bale jute was Rs. 57 to Rs. 57-8. This particular manipulator brought between 7 and 8 thousand bales of spot jute from Rs. 57 right up to Rs. 58-8 higher prices being deliberately paid with a view to striking a high average settlement. The price has been invariably fixed on the last working day of the month. Every means of persuasion and coercion was exhausted on the part of several of the victims to ensure fair play, but this particular manipulator had his way. Encouraged by the success of the manipulator last month a ring was formed, about three weeks ago for swindling but on much more colossal scale. This time the ring which consists of several notorious people have bought up lakhs and lakhs of bales in Ritha Bazar. Proper shipment price to-day is between Rs. 53-8 and 54. But they paid Rs. 57 yesterday for the same stuff or several rupees above the market rate. It is notorious that these bales that are brought for settlement purposes are very seldom taken delivery of. They are invariably resold to original sellers at loss of buyers or if resale cannot be effected satisfactorily purchase is cancelled on pretext that the jute is not of good quality. I understand 10 lakhs of rupees is a conservative estimate of prospective gains of Bull ring this month". The writer concludes that all leading shippers have refused to participate in the scheme by buying bale jute or dealing with Bull ring. To defeat these operations he suggests two actions, the first is an agreement amongst all shippers not to buy for bullring, the second is by the Bengal Chamber of Commerce publishing at 3 p.m. on the 31st instant the actual market price of bale jute of quality. It would require some courage to go behind the statement.

TELEGRAMS.

Punjab

A Pleasant Drop in Temperature in Lahore.

LAHORE, May 30.

After 24 hours of very close and muggy weather the whole sky is being obscured by dust clouds. A dust storm occurred at Lahore on Monday evening accompanied by a few drops of rain. A steady breeze continued throughout the night and there was a very pleasant drop in temperature.

Theft in Police Sub-Inspector's House.

LAHORE, May 30.

A correspondent reports that the dacoity and murder which recently took place at Isakhel, Mianwali district in which the dacoits broke into the house of a Sub-Inspector of Police and caused death of some of his relations, has been traced to Bannu District. Six accused persons have been put on trial before Sultan Asad Jan, Additional District Magistrate, Mianwali, and three are yet absconding.

Bombay.

Weather in the Arabian Sea.

The S. S. "City of Exeter's" Experience.

BOMBAY, May 30.

The "City of Exeter", which arrived in Bombay Harbour this morning from Liverpool, also encountered cyclonic conditions in the Arabian Sea two days after leaving Aden. A lady passenger from the "Exeter" states that after passing the Red Sea they experienced great heat. On the night of the 27th instant they were caught in a cyclone accompanied by heavy rain. The vessel lowered her speed and steered slowly. The lady said that the Captain had told her that he had not experienced such weather during the last 30 years he had sailed on the Arabian Sea. Several smaller vessels sailing close also suffered heavily.

Nominated Members to Bombay Council.

BOMBAY, May 30.

The following have been nominated by the Government to be Additional Members of the Legislative Council of the Governor of Bombay:—Officials:—Messrs. P. R. Cadei and S. R. Arthur, Lieutenant Colonel Jackson, I. M. S. Messrs. G. F. Keatinge and H. S. Lawrence, Surgeon-General Lyons I. M. S., Messrs. F. G. Pratt, W. H. Sharp and Advocate General Mr. M. K. Jardine. Non officials:—Mr. Salebhooy Barodawalla, Dr. C. Fernandes, Messrs. J. D. Jenkins, Saiakrishna S. Kamat, Lalubhai Samaldas, Khan Bahadur Firbaks, Rao Saheb Naik, Sir Frathashankar Pattani, Rao Bahadur S. the, Mr. Pheroze Setna, Mr. Prushottamdas Thakurdas, Rao Bahadur Tekchand Udhavdas, Rao Bahadur Narayan Vaidya.

Bombay Share Market.

BOMBAY, May 30.

The market in cotton showed a weak tone at close. Business is limited, and there is no special feature. Centrals declined to Rs. 2,135 and Standards to Rs. 1,220. Coraba Land and Mill shares declined to Rs. 1,320, and Crecents to Rs. 115, Currimbhoy's steady at Rs. 252½ and Davids improved to Rs. 477½. Fazulbhoy's steady at Rs. 493¼ and Indore-Malwas steady at Rs. 270, Indian bleaching firm at Rs. 158½. Madhowjis weak at Rs. 1,435, Swadeshi firm at Rs. 1,667½. In the Bank shares the Bank of Bombay is firm at Rs. 1,540, and the Bank of India at Rs. 70. In Miscellaneous shares Bombay Burmahs are steady at Rs. 905. Tata Iron and steel (ordinary) quiet at Rs. 175 and (deferred) at Rs. 695. Tramways steady at Rs. 253½, 3½ per cent. Government paper is quiet at Rs. 80 and small pieces at Rs. 80½ for buyers.

Sind.

The War League.

Meeting of Karachi Division

KARACHI, May 30.

At a meeting of the Karachi division of the War League, it was resolved that, in view of enquiries for over £60,000 received during the last three weeks, in answer to the League's offer to obtain free of charge British 5 per cent Exchequer bonds for those unable to secure the same, a letter be sent to the Press reporting what has occurred. It was also resolved that an application be made to London at once for a copy of the Kinema film "For the Empire" which, the Chancellor of the Exchequer has just announced, has been produced for the purpose of bringing home the effects of the war to all classes of the community and impressing upon them how vitally important it is that each individual should be prepared to lend his or her money to the State for the purpose of carrying on the war to a successful issue. The following further resolution was passed:—"Mr. Jamshed A. R. Mehta's offer to translate into Guzerati some of the War League literature and appeals for subscriptions to the British 5 per cent Exchequer bonds be gratefully accepted. The Committee will be glad to arrange for free distribution of such literature." Correspondence was read regarding the creation of divisions of the League at Tarn Taran, Ferozepur, Hyderabad (Sind) and Lahore, and it was resolved that the Committee should note with the greatest satisfaction the most valuable work done by the Punjab War News Association, Lahore. Full particulars of this work and the names of those who have helped so materially in carrying it forward should be published in the next issue of the War League Journal.

LATEST TELEGRAMS.

Racing Result.

LONDON, May 30.

The result of New Market, New Derby which is the substitute for Epsom Derby is as follows:—

- Finfinella. (1)
- Kwang Su. (2)
- Nassovian. (3)
- Ten ran. Won by a neck ahead.
- BETTING AT START:—
- 11 to 2 against Finfinella
- 3 to 1 against Kwang Su
- 11 to 2 against Nassovian

-:O:-

పూర్వకాలము ననుసరించి వ్యతిరేకములనాన చేతు
 కలసిని వ్యవహరించును, వ్యక్తులను నిమిషమువలెనవి ఆపవలె
 కాలపెట్టిని బట్టి రాజ్యమున కిది అంగములుగా నుండి
 ధర్మాదితముగా నుండెను. ఆయా జాతుల కను
 కరము ప్రకారము జరుగుచుండెను. రాను గాను వ్యక్తు
 లలో నొకనానికంటె మరొకరికి ఆధిక్యత కలుగ వారంగ
 భించెను. కొన్నివ్యక్తులు నివ్యవ్యక్తులు గాను మరొన్ని ఘోషమైనవి
 గాను నెంచబడుచు వచ్చెను. బ్రాహ్మణజాతి అగ్రజాతిగాను
 సూద్రజాతితిక్కువగాను నెన్నబడుచు వచ్చెను. వీరిలనున్న
 రిము గొప్పము వ్యవహరించును. వికసుక్రమువలెను ప్రేమయ్యె
 గలిగెను. వృత్తి భేదముల ననుసరించి జాతులు నిర్ణయమైనం
 దును యెక్కువ జాతివారిలో నొకరు తిక్కువజాతివారి వృత్తి
 నవలంబించిన తన మర్యాదను తోవలసి యూహించుచుండును

నల్లూగు మధ్యపథ :— నల్లూగునందలి మధ్యమతనా-
యపరమాగార్థము కిర తేదీది మధ్యపథమును పేర్కొ-
నభ యేర్పాటుచేయుచున్నది. తత్పథము రాయచాద్వగ-
గిరి, ఉత్పూణరావుగారు అభ్యర్థులు. గోపాల్ కృష్ణునిను
బూరిగపల్లి శ్రీనివాసా చార్యులు గార్లు, వామరాయ
దశ్యులు. రామాచార్యులవారును, వామరాయ
చార్యులవారును ప్రతిభావచారులు సా-
తత్త్వమును గురించి యుపన్యసించుచుండు